

Bryssel 2.12.2015
COM(2015) 625 final

2015/0281 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

**terrorismin torjumisesta sekä terrorismin torjumisesta tehdyn neuvoston
puitepäätöksen 2002/475/YOS korvaamisesta**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Terrorismi muodostaa yhden vakavimmista loukkauksista niitä yleismaailmallisia arvoja kohtaan, jotka ovat ihmisarvo, vapaus, tasa-arvo ja yhteisvastuullisuus, sekä ihmisoikeuksia ja perusvapauksia kohtaan. Se kuuluu vakavimpiin hyökkäyksiin demokratian ja oikeusvaltion periaatteita vastaan, joille Euroopan unioni perustuu. On tärkeää, että käytössä on asianmukaiset välineet EU:n kansalaisten ja kaikkien EU:n alueella asuvien henkilöiden suojelemiseksi ja terrorismiin liittyvien rikosten torjumiseksi tehokkaasti ja oikeasuhteisesti. Välineiden on oltava riittäviä EU:n kohtaamiin uhkiin nähden samalla kun säilytetään yhteiskunnan moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu ja tasa-arvo.

Terrorismin uhka on kasvanut ja muuttunut viime vuosina. Euroopan komissio määritteli Euroopan turvallisuusagendassa¹ yhdeksi prioriteetiksi terrorismin torjuntaa koskevan EU:n kehyksen kehittämisen ja ilmoitti aikovansa päivittää tällä alalla voimassa olevaa rikoslainsäädäntöä uusien haasteiden mukaisesti. Vuotta 2016 koskevassa komission työohjelmassa² mainitaan lainsäädäntöehdotus terrorismia koskevan puitepäättöksen tarkistamisesta, koska jäsenvaltioissa on yhä yleisempää, että kasvava joukko henkilöitä matkustaa ulkomaille terrorismiin liittyvistä syistä ja aiheuttaa uhan kotimaahansa palattuaan.

Näitä henkilöitä kutsutaan usein ”terrorismiin osallistuviksi vierastaistelijoiksi”. Vaikka ilmiö sinänsä ei ole uusi, konfliktialueille, erityisesti Syyriaan ja Irakiin, taistelemaan tai kouluttautumaan terroristiryhmien kanssa matkustaa enemmän ihmisiä kuin koskaan aiemmin. Viimeisimmässä Europolin selvityksessä terrorismitilanteesta ja -suuntauksista Euroopassa³ (TE-SAT) arvioitiin, että ilmiö on kasvussa. Vuoden 2014 lopulle mennessä EU:sta konfliktialueille lähteneiden ihmisten määrän arvioitiin ylittäneen 3 000. Nyt määräksi arvioidaan 5 000. Myös palanneiden määrän raportoidaan kasvaneen joissakin jäsenvaltioissa. Jäsenvaltiot ovat raportoineet tämän muodostavan merkittävän uhan turvallisuudelle.

Kuten Europol korostaa, vaikka vain pieni osa palaavista taistelijoista saattaa olla sitoutunut tekemään iskuja EU:ssa, konfliktialueille matkustaneet muodostavat edelleen kasvavan uhan kaikille EU:n jäsenvaltioille. Sen lisäksi, että palaajilla on yhteyksiä, he ovat saattaneet hankkia taistelu- ja operatiivista kokemusta, joten he kykenevät tuhoisampiin iskuihin tai iskusarjoihin. He ovat todennäköisiä roolimalleja samanmielisille nuorille. Lisäksi ne, jotka eivät osallistu iskujen suunnitteluun, saattavat sen sijaan olla aktiivisia radikalisoimisessa ja värväyksessä, toiminnan edistämisessä ja rahoituksen hankkimisessa.

Euroopassa vuosina 2014 ja 2015 toteutetut iskut, jotka huipentuivat hiljattain Pariisin iskuihin 13. marraskuuta 2015, osoittavat traagisesti, että tämä riski voi toteutua, joten EU-tason toimintaa on tehostettava uhkien mukaisesti. Vaikka tutkimukset ovat vielä käynnissä, jo käytävissä olevat tiedot osoittavat, että terrorismiin osallistuvat vierastaistelijat olivat mukana vähintään kuudessa vuonna 2015 toteutetussa tai suunnitellussa terrori-iskussa. Kyseiset terroristit olivat joko suoraan matkustaneet konfliktialueille (kuten Jemeniin tai

¹ COM(2015) 185 final, 28.4.2015.

² COM(2015) 610 final, 27.10.2015.

³ <https://www.europol.europa.eu/content/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2015>

Syyriaan) tai saaneet innoituksensa tai ohjeensa terrori-iskun tekemiseen muilta, Syyriassa oleskelevilta henkilöiltä.

Vaikka suurin osa vuodesta 2014 lähtien EU:ssa tehdyistä iskuista on ollut ”yksittäisiä” hyökkäyksiä, kehittyneempien toimintatapojen ja laajempien hyökkäysten (useita räjähtein ja asein varustautuneita hyökkääjiä) riski toteutui 13. marraskuuta tapahtuneissa Pariisin iskuissa.

Vaikka eniten huolta aiheuttavat terrorismiin osallistuvat vierastaistelijat, myöskään kotoperäisten terroristien, radikalisoituneiden yksilöiden ja ”turhautuneiden” terroristimatkailijoiden (joiden matkustaminen on estetty esimerkiksi takavarikoimalla passi) aiheuttamaa uhkaa ei pidä aliarvioida. EU:ssa ja muissa länsimaissa (esim. Yhdysvallat, Kanada ja Australia) on esiintynyt viimeisten 12 kuukauden aikana useita tällaisten henkilöiden tekemiä hyökkäyksiä ja kariutuneita yrityksiä.

Terrorismin uhan rajat ylittävä ulottuvuus ei rajoitu matkustamiseen konfliktialueille kolmansissa maissa. Terroristit voivat hyödyntää vältteleviä tekniikoita ollakseen herättämättä epäilyksiä: he liikkuvat EU:ssa ja saattavat kulkea muiden kuin asuin- tai kotimaansa kautta välttääkseen tarkastuksia ja valvontaa. Lisäksi EU:ssa hiljattain toteutuneet iskut osoittavat, että terroristit matkustavat toisiin jäsenvaltioihin joko tekemään iskuja tai logistisista syistä (esimerkiksi rahoitus, asehankinnat).

Terroristiryhmät ovat osoittautuneet taitaviksi internetin ja uusien viestintätekniikoiden käyttäjinä propagandan levittämisessä, vuorovaikutuksessa mahdollisten värvättävien kanssa, tiedon jakamisessa sekä toiminnan suunnittelussa ja koordinoinnissa. Internet ja sosiaalinen media ovat tarjonneet radikaaleille ryhmille ja terroristeille etenkin uusia mahdollisuuksia tavoittaa vaikutuksille altista yleisöä ja siten helpottaa värväystoimintaa ja/tai yksilöllistä radikalisoitumista.

Korkealaatuisen viestintämateriaalin (lehdet, videot) käyttö ja hajautettu lähestymistapa, jossa hyödynnetään käyttäjätilien verkostoa sosiaalisen median eri foorumeilla, mahdollistavat terroristisen ja radikaalin aineiston nopean levittämisen, kun tietotekniikan käyttöä mukautetaan jatkuvasti. Internetistä on tullut terroristien tärkein kanava propagandan levittämiseen, uhkausten esittämiseen, kammottavien terroritekojen, kuten mestausten, ihannointiin ja terrori-iskuista vastuulliseksi ilmoittautumiseen.

Nykyisiä sääntöjä olisi mukautettava siten, että otetaan huomioon terrorismin muuttuva uhka Euroopassa. Tähän kuuluvat asianmukaiset rikosoikeudelliset säännökset, joilla voidaan puuttua terrorismiin osallistuvien vierastaistelijoiden ilmiöön ja riskeihin, joita liittyy matkustamiseen unionin ulkopuolisiin maihin terroritoimintaa varten, mutta myös Euroopassa pysyneiden toimijoiden muodostamaan kasvavaan uhkaan.

Kaikkialla EU:ssa tarvitaan johdonmukaisempaa, kattavampaa ja yhdenmukaisempaa kansallista rikoslainsäädäntöä, jotta voitaisiin ehkäistä terrorismiin osallistuviin vierastaistelijoihin liittyviä rikoksia ja nostaa niistä syytteitä sekä vastata asianmukaisesti rajat ylittäviin käytännöllisiin ja oikeudellisiin haasteisiin, joiden määrä on kasvanut.

Puitepäättöksessä 2002/475/YOS⁴ jo säädetään rangaistaviksi tietyt terroriteot, mukaan lukien erityisesti terrori-iskujen tekeminen, osallistuminen terroristiryhmän toimintaan, mukaan lukien tällaisen toiminnan rahallinen tukeminen, julkinen yllytys, terroristien värväys ja kouluttaminen. Siihen sisältyy lisäksi säännöksiä terrorismirikoksiin yllyttämisestä, niihin liittyvästä avunannosta ja rikosten yrityksistä.

Puitepäättöstä 2002/475/YOS on kuitenkin tarkistettava, jotta voidaan panna täytäntöön uudet kansainväliset normit ja velvoitteet, joita EU on ottanut vastuulleen, ja puuttua muuttuneeseen terroriuhkaan tehokkaammin, mikä parantaa EU:n ja sen kansalaisten turvallisuutta.

Terrorismin uhrit tarvitsevat suojelua, tukea ja apua, joka vastaa heidän erityistarpeitaan. Heille olisi erityisesti viipymättä tarjottava ammattimaisia ja erikoistuneita tukipalveluja fyysisen ja psykososiaalisen hoidon saamiseksi. Terrori-iskujen jälkeen on erittäin tärkeää, että luotettavaa tietoa on saatavilla sekä uhreille että uhreista. Koska terrori-iskut kohdistuvat suuriin ihmisryhmiin, monet uhreista ovat usein muiden kuin iskun kohdemaan kansalaisia. Tämän vuoksi rajat ylittävä yhteistyö toimivaltaisten kansallisten viranomaisien kesken on ratkaisevan tärkeää sen varmistamiseksi, että kaikki terrorismin uhrit saavat hyvin tietoa ja tarvittavaa tukea riippumatta siitä, missä EU:n jäsenvaltiossa he asuvat.

Direktiivissä 2012/29/EU⁵ vahvistetaan kaikkien rikosten uhrien sitovat oikeudet, mukaan lukien oikeus suojeluun, tukeen ja apuun ottaen huomioon kunkin uhrin yksilölliset tarpeet. Siinä ei kuitenkaan säädetä erikseen terrorismin uhreja koskevista toimenpiteistä. Terrorismin uhrien tarpeita tarkemmin vastaavien erityistoimenpiteiden hyväksyminen tarjoaisi merkittävää lisäarvoa. Asianmukaisesti mukautetut säännöt terrorismin uhrien suojelusta, tuesta ja auttamisesta edistäisivät eloonjääneiden uhrien ja kuolonuhrien omaisten toipumisprosessia ja välillisesti kokonaisten yhteiskuntien toipumista.

- **Tarve panna täytäntöön asiaa koskevat kansainväliset normit ja velvoitteet ja puuttua muuttuvaan terrorismin uhkaan**

Kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta uhkaavia terroritekoja koskeva YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 2178 (2014), joka hyväksyttiin 24. syyskuuta 2014, sisältää laajan valikoiman toimenpiteitä terrorismiin osallistuvien vierastaistelijoiden ilmiön torjumiseksi. Sen operatiivisen 6 kohdan mukaisesti YK:n jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansallisessa lainsäädännössä määritellään riittävän vakaviksi rikoksiksi, jotta niistä voidaan asettaa syytteeseen ja rangaista rikoksen vakavuuden edellyttämällä tavalla, seuraavat teot: a) matkustaminen tai yritys matkustaa kolmanteen maahan tarkoituksena edistää terroritekojen tekemistä tai antaa tai saada koulutusta; b) tällaisen matkan rahoittaminen ja c) tällaisen matkan järjestäminen tai edistäminen.

Päätöslauselmassaan 2178 (2014) turvallisuusneuvosto toisti, että kaikkien valtioiden on noudatettava terrorismin torjunnassa kansainvälistä ihmisoikeuslainsäädäntöä, ja korosti, että ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen ovat olennaisen tärkeitä, jotta

⁴ Neuvoston puitepäättös 2002/475/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, terrorismin torjumisesta (EYVL L 164, 22.6.2002, s. 3), sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston puitepäättöksellä 2008/919/YOS, tehty 28 päivänä marraskuuta 2008, terrorismin torjumisesta tehdyn puitepäättöksen 2002/475/YOS muuttamisesta (EUVL L 330, 9.12.2008, s. 31).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäättöksen 2001/220/YOS korvaamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 37).

terrorismin torjunnassa voidaan onnistua. Se totesi, että ihmisoikeuksien ja muiden kansainvälisten velvoitteiden noudattamatta jättäminen ovat osaltaan edistäneet radikalisoitumista ja vahvistaneet rankaisemattomuuden tunnetta.

Päätöslauselmassa 2178 (2014) korostetaan myös, että valtioiden on saatava asianomaiset paikallisyhteisöt ja valtiosta riippumattomat toimijat mukaan kehittämään strategioita sellaisen väkivaltaisten ääriliikkeiden narratiivin torjumiseksi, joka saattaa yllyttää terroritekoihin, sekä korjattava väkivaltaisten ääriliikkeiden ja niiden myötä mahdollisesti terrorismin leviämiseen otollisia olosuhteita muun muassa antamalla vaikutusvaltaa nuorille, perheille, naisille, uskonnollisille, kulttuurisille ja koulutusalan johtajille sekä kaikille muille asianomaisille kansalaisyhteiskunnan ryhmille. Lisäksi niiden on otettava käyttöön soveltuvia lähestymistapoja tällaisten väkivaltaisten ääriliikkeiden värväystoiminnan estämiseksi sekä sosiaalisen osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden edistämiseksi.

Lisäksi 20. marraskuuta 2015 annetussa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2249 (2015) kehoitetaan jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan, joilla hillitään terrorismiin osallistuvien vierastaistelijoiden menoa Irakiin ja Syyriaan ja ehkäistään ja estetään terrorismin rahoittamista. Samaten esimerkiksi YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2199 (2015) vahvistetaan, että *kaikkien valtioiden on varmistettava, että jokainen henkilö, joka osallistuu terroritekojen rahoittamiseen, suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen tai tukemiseen, saatetaan oikeuden eteen, ja niiden on huolehdittava siitä, että kyseiset terroriteot määritellään kansallisessa lainsäädännössä vakaviksi rikoksiksi, joista määrättävät rangaistukset vastaavat asianmukaisesti tällaisten tekojen vakavuutta. Turvallisuusneuvosto korostaa tässä päätöslauselmassa, että tällaista tukea voi olla öljyä ja öljyjalosteita, moduulirakenteisia jalostamoita ja niihin liittyvää materiaalia koskeva kaupankäynti ISILin, Jabhat al-Nusran ja minkä tahansa muiden lähellä al-Qaidaa olevien henkilöiden, ryhmien, yritysten ja yhteisöjen kanssa.*

Vuoden 2015 alussa käytiin neuvotteluja, joiden johdosta terrorismin ennaltaehkäisyä koskevaan Euroopan neuvoston yleissopimukseen hyväksyttiin toukokuussa 2015 lisäpöytäkirja, jolla pannaan täytäntöön YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2178 (2014) ja erityisesti sen operatiivisessa 6 kohdassa esitetty rikosoikeudellinen sääntelyä koskeva kehoitus. Lisäpöytäkirja täydentää Euroopan neuvoston yleissopimusta, joka jo velvoittaa säätämään tietyistä terrorismirikoksista rikoslaissa. Lisäpöytäkirjassa edellytetään seuraavien tekojen säätämistä rangaistaviksi: osallistuminen yhteenliittymään tai ryhmään terrorismitarkoituksessa (2 artikla), terrorismiin kouluttautuminen (3 artikla), ulkomaille matkustaminen terrorismitarkoituksessa tai sen yritys (4 artikla), tällaisten matkojen rahoittaminen tai varainkeruu tällaisia matkoja varten (5 artikla) sekä ulkomaille terrorismitarkoituksessa matkustamisen järjestäminen tai muu edistäminen (6 artikla). Siinä edellytetään myös sitä, että sopimuspuolet tehostavat tietojen oikea-aikaista vaihtoa välillään (7 artikla).

Samoin kuin YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2178 (2014), lisäpöytäkirjassakin veloitetaan sopimuspuolet huolehtimaan siitä, että lisäpöytäkirjaa sovellettaessa kunnioitetaan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen sekä muihin kansainvälisen oikeuden velvoitteisiin sisältyviä ihmisoikeusvelvoitteita ja etenkin liikkumisvapautta, sananvapautta, yhdistymisvapautta ja uskonnonvapautta. Siinä myös muistutetaan tarpeesta noudattaa suhteellisuusperiaatetta, ottaen huomioon säännösten oikeutetun päämäärän ja tarpeellisuuden demokraattisessa

yhteiskunnassa, ja huomautetaan, että tässä yhteydessä ei saisi esiintyä minkäänlaista mielivaltaista, syrjivää tai rasistista kohtelua.

EU allekirjoitti lisäpöytäkirjan sekä yleissopimuksen 22. lokakuuta 2015.

Terrorismin rahoittamista koskeissa rahanpesunvastaisen toimintaryhmän (FATF) suosituksissa vuodelta 2012 ja erityisesti terrorismin rahoittamisen säättämistä rangaistavaksi koskevassa suosituksessa nro 5 suositellaan, että valtioiden olisi säädettävä terrorismin rahoittaminen rangaistavaksi terrorismin rahoituksen torjumista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen perusteella. Sen mukaan rangaistavaksi olisi säädettävä terroritekojen rahoittamisen lisäksi terroristijärjestöjen ja yksittäisten terroristien rahoittaminen myös silloin, kun ei ole olemassa yhteyttä tiettyyn terroritekoon tai -tekoihin.⁶

Koska terrorismiin osallistuvien vierastaistelijoiden uhkaan on puututtava nopeasti, FATF tarkisti terrorismin rahoittamisen säättämistä rangaistavaksi koskevan suosituksen nro 5 tulkintaohjetta sisällyttämällä siihen kyseisen kohdan päätöslauselmasta 2178. Tällä selvennetään sitä, että suositus nro 5 kehottaa valtioita säätämään rangaistavaksi sellaisten henkilöiden matkustamisen rahoittamisen, jotka matkustavat maahan, joka ei ole heidän asuinmaansa tai jonka kansalaisia he eivät ole, tehdäkseen, suunnitellakseen tai valmistellakseen terroritekoja tai osallistuakseen niihin tai antaakseen tai saadakseen terroristikoulutusta.

Puitepäättöksen 2002/475/YOS mukaan rangaistavia ovat tietyt terroriteot, kuten terroris-iskujen tekeminen, osallistuminen terroristiryhmän toimintaan, mukaan lukien taloudellinen tuki tällaiselle toiminnalle, julkinen yllytys terrorismirikokseen, terroristien värväys ja kouluttaminen (kolme viimeksi mainittua liittyvät terrorismin ennaltaehkäisyä koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen ETS nro 196 täytäntöönpanoon). Puitepäättöksessä 2002/475/YOS ei kuitenkaan nimenomaisesti edellytetä sitä, että matkustaminen kolmansiin maihin terrorismitarkoituksessa säädettäisiin rangaistavaksi, eikä siinä myöskään nimenomaisesti edellytetä terroristikoulutuksen hankkimisen säättämistä rangaistavaksi turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2178 (2014) tarkoitetulla ja lisäpöytäkirjassa edellytetyllä tavalla. Lisäksi puitepäättöksessä 2002/475/YOS kehoitetaan tällä hetkellä säätämään rangaistavaksi terrorismin rahoittaminen ainoastaan siltä osin kuin rahoitusta annetaan terroristiryhmälle mutta ei esimerkiksi rahoitusta kaikenlaisiin terroritoimintaan liittyviin rikoksiin, kuten värväykseen, koulutukseen tai ulkomaille matkustamiseen terrorismitarkoituksessa.

Neuvosto kehotti 13. lokakuuta 2014 antamissaan päätelmissä⁷ komissiota tutkimaan keinoja, joilla voidaan korjata puitepäättöksen 2002/475/YOS mahdolliset puutteet erityisesti, kun otetaan huomioon YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 2178 (2014). Riissa pidetyn oikeus- ja sisäasiainministerien kokouksen yhteisessä lausumassa EU:n jäsenvaltioiden ministerit olivat yhtä mieltä siitä, että on tärkeää harkita mahdollisia lainsäädäntötoimia, joiden avulla voitaisiin ottaa käyttöön yhteinen terrorismirikosten määritelmä, ottaen huomioon myös päätöslauselma 2178 (2014). Myös Euroopan parlamentti korosti 11. helmikuuta 2015 antamassaan päätöslauselmassa tarvetta yhdenmukaistaa vierastaistelijoiden toimintaan liittyvien tekojen rikosoikeudellista sääntelyä ja välttää syytteen esittämisen estäviä aukkoja päivittämällä terrorismia koskevaa puitepäättöstä. Oikeus- ja sisäasioiden neuvoston

⁶ FATF:n suositukset ja niiden tulkintaohjeet: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf

⁷ Neuvoston asiakirja 14160/14.

kokouksessa 20. marraskuuta 2015 pantiin tyytyväisenä merkille komission aikomus esittää ennen vuoden 2015 loppua ehdotus direktiiviksi terrorismin torjuntaa koskevan puitepäättöksen saattamisesta ajan tasalle.

Puitepäättöstä 2002/475/YOS on tarkistettava lisäpöytäkirjasta ja terrorismin rahoitusta koskevasta FATF:n suosituksesta johtuvien velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi.

Sen lisäksi, että muutoksia tarvitaan kansainvälisten velvoitteiden ja normien noudattamiseksi, olisi säädettävä kattavista toimenpiteistä, jotka vastaavat terrorismin muuttuvaa uhkaa ja sellaisten asianmukaisten välineiden tarvetta, joilla voidaan helpottaa terroristien kaikenlaisia toimintatapoja koskevaa tutkintaa ja syytteenpanoa ja välttää merkittäviä aukkoja rikosoikeudellisissa vastatoimissa.

Tämän vuoksi direktiiviluonnoksessa ehdotetaan myös, että seuraavat teot säädetään rangaistaviksi: värväystä ja koulutusta koskevat yritykset, ulkomaille matkustaminen terroristiryhmän toimintaan osallistumista varten sekä direktiiviluonnoksessa määriteltyjen eri terrorismirikosten rahoittaminen.

Kun sen uhan lisäksi, joka aiheutuu siitä, että terrorismiin osallistuvia vierastaistelijoita matkustaa kolmansiin maihin osallistumaan terroritoimintaan, huomioon otetaan terroriuhan muuttuminen, ehdotuksessa esitetään, että rangaistavaksi säädetään tässä tarkoituksessa tapahtuva matkustaminen mihin tahansa maahan, mukaan lukien EU:n jäsenvaltiot ja se maa, jonka kansalainen tekijä on tai jossa hän asuu.

Koska lainsäädännön olisi katettava terroritoiminnan erilaiset tukimuodot mukaan lukien terroritekojen tukemiseen tarkoitettu kauppa ja tavaroiden tuonti ja vienti, ehdotuksessa selvennetään, että kaikki tällainen materiaallinen tuki kuuluu direktiivin säännösten soveltamisalaan.

Ehdotuksessa myös parannetaan nykyisiä terrorismiin yllyttämistä, avunantoa ja rikosyrityksiä koskevia säännöksiä sekä tuomiovaltaa koskevia sääntöjä siten, että varmistetaan säännösten johdonmukaisuus ja tosiasiallinen soveltaminen ja vältetään aukot.

Ehdotus sisältää myös uusia säännöksiä, jotka koskevat erityisiä tukitoimenpiteitä terrorismin uhreille.

Täytäntöönpanon nykyisten aukkojen paikkaamisen lisäksi asiaa koskevan unionin säännösten konsolidoiminen yksinkertaistaa lainsäädäntöä ja parantaa sen käytettävyyttä. Ottaen huomioon ehdotettujen toimenpiteiden laajuuden ja konsolidoinnin tavoitteen, puitepäättös 2002/475/YOS on asianmukaista korvata EU:n direktiivillä.

- **Johdonmukaisuus suhteessa tällä politiikan alalla voimassa oleviin politiikkaa koskeviin säännöksiin**

Euroopan turvallisuusagendassa⁸ viitataan kehitykseen kansainvälisellä ja Euroopan tasolla, ja komissio sitoutui siinä tarkistamaan terrorismia koskevaa puitepäättöstä, jotta saataisiin muodostettua yhteisymmärrys terrorismirikosten määritelmästä ja erityisesti terrorismiin osallistuvia vierastaistelijoita koskevista kysymyksistä.

⁸ COM(2015) 185 final, 28.4.2015.

Lokakuussa 2015 komissio korosti vuoden 2016 työohjelmassaan⁹, että terrorismi ja radikalisoituminen edellyttävät EU:lta toimia, ja ilmoitti aikovansa esittää ehdotuksen terrorismia koskevan puitepäättöksen tarkistamiseksi terrorismiin osallistuvia vierastaistelijoita koskevan ilmiön vuoksi.

Tällä terrorismin torjuntaa koskevalla direktiiviehdotuksella pannaan täytäntöön lisäpöytäkirjan vaatimukset, ja se pohjustaa lisäpöytäkirjan ja yleissopimuksen tekemistä, joista tehdään pian erilliset ehdotukset.

Tämä ehdotus on osa laajempaa pyrkimystä muun muassa radikalisoitumisen ehkäisemiseksi. Väkivaltaiseen ääriliikehdentään ja terrorismiin johtavaa radikalisoitumista ehkäisevien toimien tehostamiseksi ja tukemiseksi komissio on perustanut RAN-osaamiskeskuksen, joka tarjoaa tukea laajalle paikallisten toimijoiden verkostolle (radikalisoitumisen torjunnan verkosto). RAN-keskus helpottaa käytänteiden ja asiantuntemuksen vaihtoa ja lujittaa osaamista. Sen kautta voidaan yksilöidä ja kehittää parhaita käytänteitä sekä antaa käytännön ohjeita ja räätälöityjä tukipalveluja. Se edistää komission tiedonannossa ”Terrorismiin ja väkivaltaisiin ääriliikkeisiin johtavan radikalisoitumisen ehkäiseminen”¹⁰ mainittujen toimien toteuttamista.

EU:lla on jo turvallisuuteen ja terrorismin torjuntaan liittyvää lainsäädäntöä tietojen vaihdosta toimivaltaisten kansallisten viranomaisten välillä: neuvoston puitepäättös 2006/960/YOS¹¹, päätös 2008/615/YOS (Prüm-päätös)¹² erityisesti terrorismin ja rajatylittävän rikollisuuden torjumiseksi sekä päätös 2005/671/YOS¹³. Tämä lainsäädäntö velvoittaa lisäpöytäkirjan 7 artiklan tavoin jäsenvaltiot perustamaan kansalliset yhteyspisteet ja vaihtamaan oma-aloitteisesti tietoja, jos on syytä uskoa, että tiedot voisivat auttaa terrorismirikosten paljastamisessa, ehkäisemisessä tai tutkinnassa.

• **Johdonmukaisuus suhteessa unionin muihin politiikan aloihin**

Terrorismiin osallistuvia vierastaistelijoita koskeva ilmiö osoittaa selvästi yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tärkeyden unionin sisäisen turvallisuuden kannalta. Korkea edustaja ja komissio antoivat 6. helmikuuta 2015 yhteisen tiedonannon ”Syyriaa ja Irakia sekä Daeshin muodostamaa uhkaa koskevan EU:n alueellisen strategian osatekijät”¹⁴. Strategialla pyritään hillitsemään vierastaistelijoiden virtaa Syyriaan ja Irakiin sekä Daeshin rahoitusta ja kehittämään valmiuksia panna täytäntöön turvallisuusneuvoston päätöslauselma 2178 (2014) ja estää terrorismin rahoittamista.

Nyt annettava ehdotus täydentää EU:n järjestelmää, jolla voidaan jäädättää ulkomaisten terroristijärjestöjen ja yksittäisten terroristien varoja. Tämä järjestelmä perustuu neuvoston asetukseen 881/2002, jolla jäädettään sellaisten YK:n turvallisuusneuvoston määrittelemien henkilöiden ja yhteisöjen varat, joilla on yhteys al-Qaidaan (YK:n turvallisuusneuvoston

⁹ COM(2015) 610 final, 27.10.2015.

¹⁰ COM(2013) 941 final, 15.01.2014.

¹¹ Neuvoston puitepäättös 2006/960/YOS, tehty 18 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta (EUVL L 386, 29.12.2006, s. 89).

¹² Neuvoston päätös 2008/615/YOS, tehty 23 päivänä kesäkuuta 2008, rajatylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin ja rajatylittävän rikollisuuden torjumiseksi (EUVL L 210, 6.8.2008, s. 1).

¹³ Neuvoston päätös 2005/671/YOS, tehty 20 päivänä syyskuuta 2005, terrorismirikoksia koskevasta tiedonvaihdosta ja yhteistyöstä (EUVL L 253, 29.9.2005, s. 22).

¹⁴ JOIN(2015) 2 final, 6.2.2015.

päätöslauselmat 1267 ja 1390), sekä turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1373 mukaisesti nk. EU:n yksipuolisiin toimenpiteisiin, jotka koskevat muita terroristeja ja järjestöjä, jotka eivät ole yhteydessä Al-Qaidaan.

Ehdotus täydentää myös direktiivissä 2015/849/EU tarkoitettuja ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, jotka liittyvät terrorismin rahoittamiseen.

Lisäksi ehdotuksella täydennetään EU:n toimintapolitiikkaa rikosten uhrien oikeuksien alalla. Kaikkien rikosten uhrien tietyistä oikeuksista säädetään etenkin direktiivissä 2012/29/EU, jota alettiin soveltaa jäsenvaltioissa 16. marraskuuta 2015. Direktiivissä 2004/80/EY säädetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että tahallisten väkivallanteiden uhrin saavat korvausta, myös rajat ylittävissä tilanteissa. Tämä ehdotus pohjautuu uhrien oikeuksia koskeviin voimassa oleviin EU:n sääntöihin laajentamatta niiden soveltamisalaa. Sillä lähinnä kehitetään ja syvennetään direktiivin 2012/29/EU säännöksiä, jotta terrorismirikosten uhrin saivat tarpeidensa mukaista erityistukea.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Tällä ehdotuksella korvataan puitepäätos 2002/475/YOS ja pyritään ottamaan EU:n tasolla käyttöön ajantasaista lainsäädäntöä, jolla vahvistetaan vähimmäissäännöt terrorismirikosten määritelmästä, terroristiryhmään tai terroritoimintaan liittyvistä rikoksista sekä tällaisten rikosten seuraamuksista. Terrorismi on vakavaa rikollisuutta, jolla on rajat ylittävä ulottuvuus johtuen ilmiön luonteesta, vaikutuksista ja yhteisten toimien tarpeesta sen torjumiseksi.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 83 artiklan 1 kohta muodostaakin asianmukaisen oikeusperustan tälle ehdotukselle. Sen mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämismenettelyä noudattaen annetuilla direktiiveillä säätää rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä.

Uhrien oikeuksia koskevien säännösten antaminen edellyttää asiaa koskevan säännöksen lisäämistä oikeusperustaksi. SEUT-sopimuksen 82 artiklan 2 kohdan mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämismenettelyä noudattaen säätää rikosten uhrien oikeuksia koskevista vähimmäissäännöistä. Tämän vuoksi SEUT-sopimuksen 82 artiklan 2 kohdan c alakohta olisi lisättävä toiseksi oikeusperustaksi.

Sekä SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdassa että sen 82 artiklan 2 kohdassa määrätään samasta lainsäätämismenettelyä. Tämän ehdotuksen olisi sen vuoksi perustuttava SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohtaan ja 82 artiklan 2 kohtaan.

• Eriytetty yhdentyminen

Tällä hetkellä voimassa olevaa puitepäätöstä 2002/475/YOS sovelletaan kaikissa jäsenvaltioissa, lukuun ottamatta Yhdistynyttä kuningaskuntaa, joka käytti Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen (SEU) ja SEUT-sopimukseen liitettyssä pöytäkirjassa N:o 36 olevan 10 artiklan 4 kohdan mukaisesti oikeuttaan jättäytyä tämän oikeudellisen kehityksen ulkopuolelle 1. joulukuuta 2014 alkaen.

SEU- ja SEUT-sopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan N:o 21 mukaisesti

Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti voivat päättää osallistua tämän ehdotuksen hyväksymiseen. Ne voivat päättää osallistumisestaan myös ehdotuksen hyväksymisen jälkeen.

Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan N:o 22 mukaisesti Tanska ei osallistu neuvostossa sellaisten toimenpiteiden hyväksymiseen, joita ehdotetaan SEUT-sopimuksen V osaston nojalla (lukuun ottamatta ”toimenpiteitä, joilla määritetään ne kolmannet maat, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat, tai yhtenäistä viisumin kaavaa koskevia toimenpiteitä”). Niinpä Tanska ei tällä hetkellä voimassa olevien säännösten mukaisesti osallistu tämän ehdotuksen hyväksymiseen eikä säädös sido sitä. Puitepäättös 2002/475/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna puitepäättöksellä 2008/919/YOS, sitoo edelleen Tanskaa ja sitä sovelletaan Tanskaan.

- **Toissijaisuusperiaate**

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueeseen liittyvät toimet kuuluvat SEUT-sopimuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti EU:n ja jäsenvaltioiden jaetun toimivallan alaan. Tämän vuoksi toissijaisuusperiaatetta sovelletaan SEU-sopimuksen 5 artiklan 3 kohdan nojalla, jossa määrätään, että unioni toimii aloilla, jotka eivät kuulu sen yksinomaiseen toimivaltaan, ainoastaan jos ja siltä osin kuin jäsenvaltiot eivät voi keskushallinnon tasolla tai alueellisella taikka paikallisella tasolla riittävällä tavalla saavuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteita, vaan ne voidaan suunnitellun toiminnan laajuuden tai vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla.

Koska turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2178 (2014) vahvistetut vaatimukset on hyväksytty YK:n peruskirjan VII luvun nojalla, ne sitovat YK:n jäsenvaltioita. EU:n jäsenvaltiot ovat jo alkaneet tarkastella omia oikeudellisia kehyksiään ja joissain tapauksissa hyväksyneet uusia toimenpiteitä turvallisuusneuvoston päätöslauselmien noudattamisesta erityisesti niiden vaatimusten osalta, jotka koskevat matkustamista ulkomaille terrorismitarkoituksessa ja muuta tähän liittyvää toimintaa.

Lisäpöytäkirjalla pannaan täytäntöön turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2178 (2014) osa, joka liittyy terrorismitarkoituksessa ulkomaille suuntautuvan matkustamisen säätämiseen rangaistavaksi. Allekirjoittamalla lisäpöytäkirjan 22. lokakuuta 2015 EU ilmaisi halukkuutensa tehdä lisäpöytäkirjan SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Lisäpöytäkirjan tekeminen edellyttää, että EU sisällyttää lisäpöytäkirjassa vahvistetut normit unionin lainsäädäntöön, joka ei tällä hetkellä velvoita säätämään rangaistavaksi kaikkea lisäpöytäkirjassa tarkoitettua toimintaa, kuten edellä on todettu.

Panemalla täytäntöön lisäpöytäkirja ja päätöslauselman 2178 (2014) asiaa koskevat rikosoikeudelliset näkökohdat EU:n laajuisilla vähimmäissäännöillä ja etenkin laajentamalla rikosten yhteisiä määritelmiä terrorismin uhan muuttumisen vuoksi, voidaan välttää hajanaisesta lähestymistavasta mahdollisesti aiheutuvat lainsäädännön aukot. Lisäksi se toisi selvää lisäarvoa EU:n turvallisuuden parantamisen sekä Euroopan unionin kansalaisten ja EU:ssa asuvien ihmisten turvallisuuden kannalta. Lisäksi EU:n laajuiset määritelmät helpottaisivat yhteisen näkemyksen muodostamista ja tason määrittämistä rajat ylittävälle tietojen vaihdolle ja yhteistyölle poliisi- ja oikeusasioissa. Kuten Euroopan turvallisuusagendassakin painotetaan, päätöslauselman 2178 (2014) ja lisäpöytäkirjan mukaiset rikosten määrittelyä koskevat vähimmäissäännöt helpottaisivat myös yhteistyötä kolmansien maiden kanssa, koska ne tarjoaisivat yhtenäisen lähtötason EU:ssa ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa.

Samat perusteet koskevat terrorismin rahoittamisen rangaistavaksi säätämisestä annetun FATF:n suosituksen sisällyttämistä EU:n lainsäädäntöön. Vaikka jäsenvaltiot ovat jo velvollisia noudattamaan FATF:n suositusta ja ovat suurelta osin hyväksyneet tarvittavat täytäntöönpanotoimenpiteet, puitepäättöksen 2002/475/YOS 2 artiklaan tällä hetkellä sisältyvän terrorismin rahoittamisen rikosmääritelmän laajentamisella EU:n tasolla varmistetaan, että jäsenvaltioihin ei kohdistu erilaisia oikeudellisia velvoitteita ja että rikosten määritelmien erot eivät vaikuta rajat ylittävään tietojen vaihtoon ja operatiiviseen yhteistyöhön.

Terroriuhan rajat ylittävä luonne huomioon ottaen rikosten määritelmien täytyy olla riittävän yhdenmukaisia, jotta lainsäädäntö olisi toimivaa. Tämä koskee myös kansainvälisten velvoitteiden ja normien soveltamisalaan kuulumattomia määritelmien osia.

Näitä tavoitteita ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden omin toimin, koska ainoastaan kansallisella tasolla annetulla lainsäädännöllä ei saada aikaan koko EU:ssa noudatettavia terrorismirikosten määritelmiä ja rangaistuksia koskevia vähimmäissääntöjä. Jos unionin oikeudellinen kehys ei ole lisäpöytäkirjan mukainen ja tietyt jäsenvaltiot ovat lisäpöytäkirjan sopimuspuolia, tämä saattaisi johtaa eroihin jäsenvaltioiden velvoitteissa yhtäältä unionin oikeuden ja toisaalta kansainvälisen oikeuden nojalla.

Kattava ja riittävän yhtenäinen oikeudellinen kehys voidaan sen vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Tämän vuoksi unioni voi toissijaisuusperiaatteen mukaisesti toteuttaa toimenpiteitä.

- **Suhteellisuusperiaate**

SEU-sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ehdotettu uusi direktiivi rajoittuu siihen, mikä on välttämätöntä ja kohtuullista kansainvälisten velvoitteiden ja normien täytäntöönpanemiseksi (erityisesti lisäpöytäkirjan velvoite säätää rangaistavaksi terrorismitarkoituksessa tapahtuva matkustaminen ulkomaille tai kouluttautuminen ja FATF:n suositus laajentaa terrorismin rahoittamisen määritelmä koskemaan terroristiryhmän toiminnan lisäksi kaikkia terrorismirikoksia ja terrorismiin liittyviä rikoksia ilman yhteyttä tiettyyn terroritekoon) ja toisaalta terrorismirikosten määritelmien mukauttamiseksi uusiin terroriuhkiin (mikä edellyttää esimerkiksi sitä, että terrorismitarkoituksessa tapahtuva matkustaminen myös EU:n sisällä säädetään rangaistavaksi).

Ehdotuksessa määritellään rikokset siten, että määritelmät kattaisivat kaiken kyseeseen tulevan toiminnan rajoittuen samalla siihen, mikä on välttämätöntä ja oikeasuhteista.

- **Toimintatavan valinta**

SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdan mukaisesti rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä vakavan, ulottuvuudeltaan rajat ylittävän rikollisuuden, kuten terrorismin, alalla voidaan säätää ainoastaan tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä. Sama koskee SEUT-sopimuksen 82 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista vähimmäissäännöistä säätämistä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Puitepäättöksen 2002/475/YOS säännösten saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä on laadittu useita täytäntöönpanokertomuksia¹⁵, mukaan lukien syyskuussa 2014 annettu kertomus puitepäättöksellä 2008/919/YOS¹⁶ tehtyjen muutosten täytäntöönpanosta.

Täytäntöönpanokertomuksessa todettiin myös, että useat jäsenvaltiot olivat menneet puitepäättöstä 2008/919/YOS pitemmälle erityisesti antamalla säännöksiä, joilla säädetään rangaistavaksi terroristikoulutuksen hankkiminen, mainiten syyksi lainvalvonnan puutteet, sekä säätämällä rikosten yritykset rangaistaviksi laajemmin kuin puitepäättöksessä edellytetään.

Vuoden 2014 täytäntöönpanokertomuksen tueksi tehtiin ulkopuolinen tutkimus, jossa ei ainoastaan tarkasteltu sitä, miten EU:n jäsenvaltiot ovat saattaneet puitepäättöksen 2008/919/YOS osaksi kansallista lainsäädäntöä, vaan myös arvioitiin EU:n jäsenvaltioiden hyväksymän oikeudellisen kehyksen täytäntöönpanoa terrorismin torjunnassa käytännössä. Tutkimukseen sisältyi arviointi vuonna 2008 tehdyistä muutoksista, ja todettiin, että kyseiset muutokset olivat asianmukaisia ja tavoitteiden kannalta tehokkaita. Yhteinen näkemys terrorismiin liittyvistä rikoksista, kuten julkisesta yllytyksestä, värväyksestä ja koulutuksesta, on varmistanut sen, että erityisesti rajat ylittäviä tapauksia käsitellään tehokkaammin. Tutkimuksessa todettiin erityisesti, että useimpien sidosryhmien mielestä rikosten uudet määritelmät auttoivat niitä puuttumaan terroristien toimintaan sen valmisteluvaiheessa. Yleisesti ottaen vuonna 2008 tehtyjä muutoksia pidettiin hyödyllisinä pyrittäessä torjumaan luonteeltaan muuttuvia terrorismin uhkia EU:n jäsenvaltioissa. Lainvalvonnan ja oikeuslaitoksen osalta tutkimuksessa todettiin, että sellaisia uusien määritelmien mukaisia rikostapauksia, joihin liittyy useampi kuin yksi jäsenvaltio, voidaan käsitellä tehokkaammin rangaistavaksi säätämistä koskevan yhteisen lähestymistavan ansiosta. Kaiken kaikkiaan puitepäättöksen 2008/919/YOS lisäarvon katsottiin olevan korkea niiden jäsenvaltioiden osalta, joilla ei vielä ollut oikeudellista kehystä nimenomaan terrorismin torjumiselle. Niiden osalta, joilla jo oli tällainen oikeudellinen kehys, lisäarvo muodostui puitteiden lujittamisesta muiden jäsenvaltioiden kanssa tehtävälle yhteistyölle, jolla pyritään puuttumaan terroristien toiminnan valmisteluun.

Eurojustia pyydettiin tarkastelemaan, ovatko jäsenvaltioiden nykyiset rikosmääritelmät riittäviä, jotta voidaan puuttua uusiin ilmiöihin, kuten erityisesti terrorismiin osallistuvien vierastaistelijoiden virtaamiseen kolmansiin maihin. Eurojustin arvioinnissa tuotiin esiin epäilyjä tällaisten toimenpiteiden tehokkuudesta ja toivottiin, että nykyistä oikeudellista kehystä tarkistetaan¹⁷.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Kun Euroopan neuvostossa neuvoteltiin lisäpöytäkirjasta, tekstiluonnokset julkistettiin kommentoitaviksi. Kirjallisia huomautuksia saatiin useilta perusoikeuksia puolustavalta järjestöltä (Amnesty International, Kansainvälinen lakimieskomissio ja Open Society).

¹⁵ Komission kertomus terrorismin torjumisesta 13 päivänä kesäkuuta 2002 tehdyn neuvoston puitepäättöksen 11 artiklan perusteella: KOM(2004) 409 lopullinen, 8.6.2004, ja KOM(2007) 681 lopullinen, 6.11.2007.

¹⁶ COM(2014) 554 final, 5.9.2014.

¹⁷ Neuvoston asiakirja 15715/2/14.

Neuvotteluosapuolet keskustelivat näistä huomautuksista, ja osa ehdotuksista johti lisäpöytäkirjan ja sen selitysmuistion muuttamiseen.

Yleisesti ottaen huomautuksissa korostettiin, että tarvitaan asianmukaiset ihmisoikeustakeet, riittävä oikeudellinen selkeys sekä rangaistavaksi säädetystä toiminnasta (*actus reus*) että toiminnan tarkoituksesta (*mens rea*) sekä selvennys kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaisista velvoitteista.

Huomautukset otettiin huomioon lisäpöytäkirjassa ja sen selitysmuistiossa seuraavalla tavalla: Lisäpöytäkirjassa korostetaan tarvetta kunnioittaa ihmisoikeuksia, ja tämä on kirjattu johdanto-osaan, 1 artiklaan (Tarkoitus) sekä uuteen 8 artiklaan, joka koskee yksinomaan perusoikeuksien kunnioittamista. Näitä määräyksiä on täydennetty selitysmuistiossa olevilla lisäselityksillä (joissa viitataan muihin kansainvälisiin välineisiin ja erityisesti pakolaisten oikeusasemaa koskevaan pöytäkirjaan ja yleissopimukseen lapsen oikeuksista).

- **Vaikutustenarviointi**

Koska hiljattaiset terrori-iskut huomioon ottaen EU:n kehystä on kiireesti kehitettävä turvallisuuden parantamiseksi, muun muassa sisällyttämällä siihen kansainväliset velvoitteet ja normit, tämä ehdotus esitetään poikkeuksellisesti ilman vaikutustenarviointia.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ehdotuksen tavoitteena on sisällyttää kansainväliset velvoitteet ja normit EU:n oikeusjärjestykseen ja saattaa oikeudellinen kehys ajan tasalle, jotta se vastaisi asianmukaisesti terrorismin muuttuvaa uhkaa. Määrittelemällä eri rikokset eri artikloissa (sen sijaan, että uudet määritelmät vain lisättäisiin puitepäättöksen 2002/475/YOS 3 artiklan ala- ja luetelmakohtiin) ja selittämällä näihin määritelmiin sovellettavia yleisiä ehtoja (ks. erityisesti IV osaston säännökset) helpotetaan kunkin määritelmän soveltamisalan ymmärtämistä. Tämä auttaa jäsenvaltioita, kun ne saattavat näitä säännöksiä osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panevat niitä täytäntöön. Lisäksi muiden terrorismirikoksiin liittyvien EU:n säädösten (jotka koskevat etenkin rajat ylittävää tietojen vaihtoa ja yhteistyötä) soveltamisala selkenee, mikä puolestaan helpottaa toimivaltaisten viranomaisten työtä niiden soveltaessa näitä säädöksiä.

- **Perusoikeudet**

Euroopan unioni perustuu SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettuihin arvoihin, ja se tunnustaa SEU-sopimuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti oikeudet, vapaudet ja periaatteet, jotka esitetään Euroopan unionin perusoikeuskirjassa. Turvallisuus ja perusoikeuksien kunnioittaminen eivät ole keskenään ristiriidassa, vaan ne ovat johdonmukaisia ja toisiaan täydentäviä tavoitteita¹⁸. Euroopan unionin lähestymistapa perustuu Euroopan avoimien yhteiskuntien yhteisiin demokratian arvoihin, mukaan lukien oikeusvaltioperiaate. Lähestymistavassa on kunnioitettava ja edistettävä perusoikeuskirjassa määriteltyjä perusoikeuksia. Perusoikeuskirjassa vahvistetaan oikeudet, jotka johtuvat erityisesti jäsenvaltioiden yhteisistä perustuslaillisista perinteistä ja kansainvälisistä velvoitteista (mukaan lukien Euroopan unionista tehty sopimus, yhteisöjen perustamissopimukset, Euroopan ihmisoikeussopimus sekä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö), samalla kun otetaan asianmukaisesti huomioon yhteisön ja unionin toimivalta ja tehtävät sekä toissijaisuusperiaate. Kaikkien toimenpiteiden,

¹⁸ Perusoikeuskirjan 6 artikla ja unionin tuomioistuimen 8.4.2014 antama tuomio yhdistetyissä asioissa C-293/12 ja C-594/12, 42 kohta.

joilla turvallisuutta pyritään parantamaan, on oltava tarpeellisuus-, oikeasuhteisuus- ja laillisuusperiaatteiden mukaisia, ja niissä on oltava riittävät takeet vastuuvollisuuden ja oikeussuojakeinojen varmistamiseksi¹⁹.

Ehdotettuihin toimenpiteisiin sisältyy säännöksiä, joilla voidaan vastata asianmukaisesti terrorismin muuttuviin uhkiin. Toimet auttavat vähentämään terrori-iskujen riskiä sekä radikalisoitumis- ja värväysmahdollisuuksia. Vaikka näiden toimenpiteiden lopullisena tavoitteena on suojella uhrien ja mahdollisten uhrien perusoikeuksia, erityisesti oikeutta elämään ja oikeutta ruumiilliseen ja henkiseen koskemattomuuteen, kaikki lainsäädäntö rikosoikeuden alalla vaikuttaa väistämättä perusoikeuksien toteutumiseen. Tämä koskee erityisesti terrorismirikoksista sekä terroristiryhmään tai -toimintaan liittyvistä rikoksista epäiltyjen, syytettyjen tai tuomittujen henkilöiden oikeuksia. Kun rangaistavaksi säätämisestä päätetään, se pannaan täytäntöön ja sitä sovelletaan, perusoikeuksiin liittyviä velvoitteita on noudatettava täysimääräisesti. Kaikissa perusoikeuksien ja -vapauksien rajoituksissa on noudatettava perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan määräyksiä: niihin sovelletaan suhteellisuusperiaatetta, jonka mukaan niiden on vastattava tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia, ja niitä voidaan rajoittaa ainoastaan lailla sekä kyseisten oikeuksien ja vapauksien keskeistä sisältöä kunnioittaen.

Tässä yhteydessä on otettava huomioon useita perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia ja -vapauksia. Ehdotetut toimenpiteet liittyvät erityisesti (mutta eivät ainoastaan) seuraaviin oikeuksiin: perusoikeuskirjan I osastoon sisältyvät oikeudet ihmisarvoon (1 artikla), elämään ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen (2 ja 3 artikla) sekä perusoikeuskirjassa vahvistetut oikeudet vapauteen ja turvallisuuteen (6 artikla), yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen (7 artikla), henkilötietojen suojaan (8 artiklan), ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapauteen (10 artikla), sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen (11 artikla), kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen (12 artikla), omistusoikeuteen (17 artikla) sekä turvapaikkaan ja suojaan palauttamis-, karkottamis- ja luovuttamistapauksissa (18 ja 19 artikla). Ne liittyvät myös yleiseen syrjintäkieltoon, joka koskee muun muassa rotuun, ihonväriin, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin perustuvaa syrjintää (21 artikla), lapsen oikeuksiin (24 artikla), liikkumis- ja oleskeluvapauteen (45 artikla), oikeuteen tehokkaihin oikeussuojakeinoin ja puolueettomaan tuomioistuimeen (47 artikla), syyttömyysolettamaan ja oikeuteen puolustukseen (48 artikla), laillisuusperiaatteeseen ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaatteeseen (49 artikla) sekä kieltoon syyttää ja rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta (*ne bis in idem*, 50 artikla).

Kaikissa unionin ja sen jäsenvaltioiden toteuttamissa toimenpiteissä, jotka liittyvät syytteenpanoon tässä direktiivissä määritellyistä terrorismirikoksista ja niihin liittyvästä toiminnasta sekä niiden rikosoikeudellisten ja muiden seuraamusten määrittämiseen, on noudatettava laillisuusperiaatetta ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaatetta sekä syyttömyysolettamaa ja oikeutta puolustukseen, ja niistä on suljettava pois kaikenlainen mielivalta. Niiden on lisäksi oltava yleisen syrjintäkiellon (joka koskee muun muassa rotuun, ihonväriin, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin

¹⁹ Perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohta; unionin tuomioistuimen tuomio 8.4.2014, ks. edellä.

perustuvaa syrjintää) mukaisia, ja ne eivät saa sisältää minkäänlaista syrjivää tai rasistista kohtelua, myös sen vuoksi, että vältetään minkään ryhmän tai yhteisön leimautumista.

Perusoikeuksien yleistä kunnioitusta ja suhteellisuusperiaatetta noudatetaan rajoittamalla rikosten määritelmät sen mukaan, mikä on välttämätöntä, jotta tehokkaat syytetoimet ovat mahdollisia teoista, jotka aiheuttavat erityistä vaaraa turvallisuudelle. Tämä on otettu huomioon johdanto-osan kappaleissa (ks. esimerkiksi johdanto-osan 19 ja 20 kappale).

Erityisesti uusi rikosmääritelmä, joka koskee matkustusta ulkomaille terrorismitarkoituksessa, saattaa rajoittaa SEUT-sopimuksen 21 artiklan 1 kohdassa ja direktiivissä 2004/38/EY vahvistettua oikeutta vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella. Direktiivissä 2004/38/EY sallitaan toimenpiteet, joilla vapaata liikkuvuutta rajoitetaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden perusteella, mukaan lukien rikosten ehkäisemiseksi.

Direktiivissä määritellyistä rikoksista epäiltyjä henkilöitä koskevien tietojen käsittelyssä on noudatettava perusoikeuksiin kuuluvaa henkilötietojen suojaa ja voimassa olevaa sovellettavaa lainsäädäntöä. Ehdotettu direktiivi ei aiheuta muutoksia tietosuojajärjestelmään eikä sillä näin ollen ole vaikutusta yksityisyyttä koskevaan oikeuteen eikä tietosuojaan.

SEUT-sopimuksen 72 artiklan mukaisesti tällä ehdotuksella ei rajoiteta niitä velvollisuuksia, joita jäsenvaltiolla on yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi sekä sisäisen turvallisuuden suojaamiseksi ja joiden osalta jäsenvaltioiden viranomaisia sitovat edelleen jäsenvaltioiden ihmisoikeusvelvoitteet, jotka johtuvat niiden kansallisista laeista ja perustuslaeista sekä niitä sitovista kansainvälisistä sopimuksista ja erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen, jonka sopimuspuolia kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat, määräyksistä.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tällä ehdotuksella ei ole välittömiä vaikutuksia unionin talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Komissio seuraa direktiivin täytäntöönpanoa niiden tietojen perusteella, joita jäsenvaltiot sille toimittavat toimenpiteistä, joita ne ovat toteuttaneet pannakseen täytäntöön direktiivin noudattamiseksi tarvittavat lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset.

Komissio antaa kahden vuoden kuluttua tämän direktiivin täytäntöönpanon määräajasta Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavia toimenpiteitä tämän direktiivin noudattamiseksi.

Komissio antaa neljän vuoden kuluttua tämän direktiivin täytäntöönpanon määräajasta Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan direktiivin vaikutuksia ja lisäarvoa, ja liittää siihen tarvittaessa asianmukaisia ehdotuksia. Tätä varten komissio kuulee jäsenvaltioita ja sidosryhmiä, erityisesti Europolia, Eurojustia ja perusoikeusvirastoa. Komissio ottaa myös huomioon jäsenvaltioiden neuvoston päätöksen 2005/671/YOS nojalla toimittamat tiedot.

- **Selittävät asiakirjat**

Direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevia selittäviä asiakirjoja ei pidetä tarpeellisina.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

I osasto: Kohde ja määritelmät

1 artikla: Kohde – Tässä säännöksessä määritellään direktiivin tarkoitus ja soveltamisala ja erityisesti se, että direktiivillä luodaan vähimmäissäännöt, jotka koskevat terrorismirikoksia, terroristiryhmään liittyviä rikoksia ja terroritoimintaan liittyviä rikoksia sekä erityistoimenpiteitä terrorismin uhrien suojelemiseksi ja auttamiseksi.

2 artikla: Määritelmät – Tässä säännöksessä määritellään ”varat” (liittyen terrorismin rahoittamista koskevaan rikokseen, ks. 11 artikla) EU:n säännösten mukaisesti²⁰, ”oikeushenkilöt” (liittyen velvoitteeseen määrittää oikeushenkilöiden vastuu, ks. 19 artikla) ja ”terroristiryhmä” (liittyen terroristiryhmään liittyvään rikokseen, ks. 4 artikla; määritelmä on sama kuin puitepäättöksen 2002/475/YOS 2 artiklan 1 kohdassa).

II osasto: Terrorismirikokset ja terroristiryhmään liittyvät rikokset

3 artikla: Terrorismirikokset – Tässä säännöksessä määritellään, mitkä rikokset olisi katsottava jäsenvaltioissa terrorismirikoksiksi. Tämä säännös sisältyi jo puitepäättöksen 2002/475/YOS 1 artiklaan, ja se on pysynyt muuttumattomana. Tämän keskeisen säännöksen päätavoitteena on lähentää terrorismirikosten määritelmiä kaikissa jäsenvaltioissa ottamalla käyttöön tarkka ja yhteinen määritelmä, jolla tietyt teot luokitellaan terrorismirikoksiksi. Terroriteot ovat vakavia rikoksia, jotka määritellään terrorismirikoksiksi rikosentekijän motiivin vuoksi. Terrorismirikoksen käsitteessä yhdistyy näin ollen kaksi tekijää: objektiivinen tekijä, joka perustuu luetteloon vakavista rikollisista teoista, sellaisina kuin ne määritellään kansallisessa lainsäädännössä, sekä subjektiivinen tekijä, koska nämä teot katsotaan terrorismirikoksiksi, jos ne tehdään tietyssä tarkoituksessa.

4 artikla: Terroristiryhmään liittyvät rikokset – Tämä säännös velvoittaa jäsenvaltiot säätämään rangaistavaksi terroristiryhmän johtamisen tai sen toimintaan osallistumisen tietoisena siitä, että osallistuminen edistää terroristiryhmän rikollista toimintaa. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että terroristiryhmän johtaminen ja sen toimintaan osallistuminen katsotaan jo sinänsä erillisiksi rikollisiksi teoiksi, ja niitä käsitellään terrorismirikoksina. Se sisältyi jo puitepäättöksen 2002/475/YOS 2 artiklaan, eikä sitä muutettu vuoden 2008 muutosten yhteydessä. Voimassa olevan oikeudellisen kehyksen mukauttaminen kansainvälisiin velvoitteisiin (erityisesti lisäpöytäkirjan 2 artiklaan) ei edellytä tämän artiklan tarkistamista. Lisäpöytäkirjan selitysmuistiossa selvennetään, että terroristiryhmän määrittely jää sopimuspuolten tehtäväksi.

III osasto – Terroritoimintaan liittyvät rikokset

Tässä osastossa määritelty rikokset ovat erittäin vakavia, koska ne voivat johtaa terrorismirikosten tekemiseen ja ne mahdollistavat sen, että terroristit ja terroristiryhmät voivat ylläpitää ja kehittää rikollista toimintaansa. Vaikka tällaisen rikoksen tunnusmerkkinä ei edellytetä, että terrorismirikos tehdään, kuten 15 artiklassa tarkennetaan, määritelmään kuuluu myös objektiivinen tekijä, nimittäin selkeästi määritelty toiminta ja olosuhteet, sekä subjektiivinen tekijä eli se, että rikoksen tekijän tai mahdollisen rikoksen tekijän tarkoituksena

²⁰ Sama kuin tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä terrorismin torjumiseksi 27 päivänä joulukuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2580/2001 1 artikla (EYVL L 344, 28.12.2001, s. 70).

on, että hänen toimintansa johtaa terrorismirikosten tekemiseen tai niiden edistämiseen, tai hän tietää, että se saattaa johtaa siihen. Nämä tekijät todistetaan jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti esittämällä näyttö riippumattomalle tuomioistuimelle noudattaen kyseisen jäsenvaltion asiaa koskevia ja sovellettavia rikosoikeudellisia menettelyjä sekä epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden prosessuaalisia oikeuksia rikosoikeudellisissa menettelyissä koskevia EU:n säännösten säännöksiä sekä kunnioittaen täysimääräisesti perusoikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin sekä perusoikeuskirjassa vahvistettua syyttömyysolettamaa ja oikeutta puolustukseen.

5 artikla: Julkinen yllytys terrorismirikokseen – Tämä rikos lisättiin luetteloon puitepäätöksellä 2008/919/YOS (lisäämällä puitepäätöksen 2002/475/YOS 3 artiklan 1 kohdan a alakohtaan tämä uusi rikos) terrorismin ennaltaehkäisyä koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen 5 artiklan täytäntöönpanemiseksi.

Tämän säännöksen nojalla rangaistaviksi teoiksi katsotaan esimerkiksi itsemurhapommittajien ihannointi, kannustaminen liittymään väkivaltaiseen jihadiin, suorat kehotukset surmata vääräuskoisia, terrorismin puolustelu tai raakoja murhia koskevien viestien tai kuvien levittäminen keinona saada julkisuutta terroristien tavoitteelle tai niiden voiman osoittamiseksi, jos tällainen toiminta todella aiheuttaa riskin terroritekojen tekemiseen ja jos viestejä on levitetty tarkoituksena edistää terroristien (mutta ei välttämättä minkään tietyn terroristijärjestön) toimintaa. Tällaisiksi viesteiksi ja kuviksi voidaan myös katsoa viestit ja kuvat, jotka halventavat terrorismin uhreja, mukaan lukien uhrien perheitä. Näillä säännöksillä on myös tarkoitus varmistaa, että rangaistaviksi säädetään sellaisten viestien levittäminen internetissä, joilla kannustetaan terrorismirikoksiin tai annetaan terroristisiin tarkoituksiin käytettävää erityistietoa. *6 artikla: Terroristien värväys* – Tämä rikos lisättiin luetteloon puitepäätöksellä 2008/919/YOS (lisäämällä puitepäätöksen 2002/475/YOS 3 artiklan 1 kohdan b alakohtaan tämä uusi rikos) terrorismin ennaltaehkäisyä koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen 6 artiklan täytäntöönpanemiseksi. Kuten yleissopimuksen selittämissä huomautuksissa selvennetään, jotta kyseisen määräyksen nojalla voitaisiin rangaista, värvääjän tarkoituksena on oltava, että hänen värväämänsä yksi tai useampi henkilö tekee terrorismirikoksen tai edistää sellaisen tekemistä tai liittyy tässä tarkoituksessa järjestöön tai ryhmään. Tässä yhteydessä on merkityksetöntä, osallistuuko värväysyrityksen kohteena oleva henkilö tosiasiallisesti terrorismirikoksen tekemiseen tai liittyykö hän tätä tarkoitusta varten järjestöön tai ryhmään. Tämän säännöksen tarkoituksena on antaa asianmukaiset rikosoikeudelliset välineet, joilla voidaan torjua yksilöiden tai värväysverkkojen laajaa värväystoimintaa.

7 artikla: Terroristien kouluttaminen – Tämä rikos lisättiin luetteloon puitepäätöksellä 2008/919/YOS (lisäämällä puitepäätöksen 2002/475/YOS 3 artiklan 1 kohdan c alakohtaan tämä uusi rikos) terrorismin ennaltaehkäisyä koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen 7 artiklan täytäntöönpanemiseksi. Sen on tarkoitus kattaa koulutukseen tai iskujen suunnitteluun tarkoitettujen ohjeiden ja (sähköisten) käsikirjojen levittäminen sekä varsinkin tietojen levittäminen (internetissä) terroristien keinoista ja menetelmistä ”virtuaalisen koulutusleirin” tavoin. Vaikka internetin käyttöä korostettiin erityisesti, ”terroristien kouluttamisella” ei tarkoiteta pelkästään internetissä olevien ohjeiden antamista vaan myös perinteisempää koulutusta.

Uudet rikostyyppit terrorismin ennaltaehkäisyä koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen lisäpöytäkirjan täytäntöönpanemiseksi – Lisäpöytäkirjan täytäntöönpanemiseksi rikoksiksi määritellään terrorismiin liittyvän koulutuksen vastaanottaminen, matkustaminen ulkomaille

terrorismitarkoituksessa sekä terrorismitarkoituksessa ulkomaille matkustamisen järjestäminen tai helpottaminen muulla tavalla. Jotkin jäljempänä esitetyistä selvennyksistä perustuvat lisäpöytäkirjan selitysmuistioon.

8 artikla: Koulutuksen vastaanottaminen – Ehdotus kattaa terroristien kouluttamisen (joka sisältyi jo puitepäättökseen 2008/919/YOS) lisäksi myös tällaisen koulutuksen vastaanottamisen, jonka ansiosta koulutuksen saanut henkilö voi tehdä terrorismirikoksen tai edistää sen tekemistä.

Tällä säännöksellä pannaan täytäntöön lisäpöytäkirjan 3 artikla. Säännös tarjoaa lainvalvontaviranomaisille ja syyttäjille lisävälineitä, joilla voidaan puuttua mahdollisista rikoksentekijöistä, mukaan lukien viime kädessä yksin toimivat henkilöt, aiheutuviin uhkiin, sillä se tarjoaa mahdollisuuden tutkia sellaisia koulutustoimia, jotka voivat johtaa terrorismirikosten tekemiseen, ja asettaa niistä syytteeseen. Terrorismiin liittyvän koulutuksen vastaanottaminen voi olla henkilökohtaista, esimerkiksi osallistumista terroristijärjestön tai -ryhmän järjestämälle koulutusleirille, tai se voi tapahtua erilaisten sähköisten välineiden, kuten internetin, välityksellä. Pelkästään sellaisia tietoja sisältävillä verkkosivuilla vierailu tai sellaisten viestien vastaanottaminen, joita olisi mahdollista käyttää kouluttautumiseen terrorismitarkoituksessa, ei kuitenkaan riitä täyttämään terrorismiin liittyvän koulutuksen vastaanottamisen rikoksen tunnusmerkkejä. Rikoksentekijän on tavallisesti osallistuttava aktiivisesti koulutukseen. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin halutessaan säätää kansallisessa lainsäädännössään rangaistavaksi tietynlaisen ”itseopiskelun”.

Lisäksi terrorismitarkoituksessa vastaanotettavan koulutuksen tarkoituksena on oltava jonkin 3 artiklassa määritellyn terrorismirikoksen tekeminen tai sellaisen edistäminen, ja rikoksentekijällä on oltava aikomus tehdä niin. Myös osallistuminen muutoin lailliseen toimintaan, kuten kemian kurssin suorittaminen yliopistossa, lento-opetuksen hankinta tai jonkin valtion tarjoaman sotilaskoulutuksen vastaanottaminen, voidaan katsoa koulutuksen vastaanottamista terrorismitarkoituksessa koskeväksi rikokseksi, jos voidaan osoittaa, että koulutusta vastaanottaneella henkilöllä on rikoksen tunnusmerkit täyttävä aikomus käyttää tätä koulutusta terrorismirikoksen tekemiseen.

9 artikla: Ulkomaille matkustaminen terrorismitarkoituksessa – Tämän toiminnan säätäminen rangaistavaksi liittyy ensisijaisesti terrorismiin osallistuvien vierastaistelijoiden ilmiöön, sillä rangaistavaksi säädetään terrorismitarkoituksessa toiseen maahan matkustaminen. Direktiivin 9 artiklalla pannaan täytäntöön lisäpöytäkirjan 4 artikla.

Säännöksen tarkoitus on velvoittaa jäsenvaltiot säätämään rangaistavaksi matkustaminen toiseen maahan, jos voidaan osoittaa, että matkan tarkoituksena on tehdä 3 artiklassa määritelty terrorismirikos, edistää sellaisen tekemistä tai osallistua sellaiseen taikka antaa tai vastaanottaa terrorismiin liittyvää koulutusta, sellaisina kuin ne on määritelty 7 ja 8 artiklassa. Lisäpöytäkirjassa esitettyjen vaatimusten lisäksi tämä säännös kattaa myös matkustamisen, jonka tarkoituksena on 4 artiklassa määritelty osallistuminen terroristiryhmän toimintaan. Tässä tarkoituksessa tapahtuvan matkustamisen säätäminen rangaistavaksi on yhtä tärkeää terrorismiin osallistuvien vierastaistelijoiden aiheuttaman uhan torjumiseksi, ja säännös tarjoaa rikostutkijoille ja syyttäjille tarvittavat välineet puuttua terrorismiin osallistuvien vierastaistelijoiden ilmiöön erilaisten tarkoituksien ja toimien osalta.

Säännös kattaa sekä matkustamisen kolmansiin maihin että EU:n jäsenvaltioihin, mukaan lukien maa, jonka kansalainen rikoksentekijä on tai jossa hän asuu. Matka kohdemaahan voi tapahtua suoraan tai muiden maiden kautta.

Terrorismitarkoituksessa toiseen maahan matkustamisen säätämällä direktiivin mukaisesti rangaistavaksi saattaa olla vaikutusta kaikkiin ihmisiin, jotka matkustavat toiseen maahan. Terrorismiin osallistuvien vierastaistelijoiden aiheuttaman uhan vakavuus edellyttää voimakkaita vastatoimia, joiden olisi toisaalta oltava täysin sopusoinnussa perusoikeuksien ja -vapauksien sekä oikeusvaltioperiaatteen kanssa. Direktiivin 9 artikla koskee ainoastaan matkustamisen säätämistä rangaistavaksi tiettyjen edellytysten täytyessä ja silloin, kun matkustamiseen liittyy erityinen aikomus.

10 artikla: Terrorismitarkoituksessa ulkomaille matkustamisen järjestäminen tai sen helpottaminen muulla tavoin – Tällä säännöksellä pannaan täytäntöön lisäpöytäkirjan 6 artikla ja velvoitetaan jäsenvaltiot säätämään rangaistavaksi terrorismitarkoituksessa tapahtuvan matkustamisen edistäminen, kuten tällaisten matkojen järjestäminen tai helpottaminen. Ilmaisua ”järjestäminen” kattaa monenlaisia tekoja, jotka liittyvät matkustamista koskeviin käytännön järjestelyihin, kuten matkalippujen hankinnan ja matkareittien suunnittelun. Ilmaisua ”helpottaminen” käytetään kattamaan kaikki sellaiset muut teot, jotka eivät ole ”järjestämistä” mutta joilla matkustajaa autetaan määräpaikan saavuttamisessa. Esimerkkinä voidaan mainita matkustajan avustaminen laittomassa rajanylityksessä. Sen lisäksi, että tekijä toimii tarkoituksellisesti, hänen on tiedettävä, että apua annetaan terrorismitarkoituksessa.

11 artikla: Terrorismin rahoitus – Tämä säännös velvoittaa jäsenvaltiot säätämään rangaistavaksi varojen antamisen käytettäväksi terrorismirikoksiin tai terroristiryhmään tai -toimintaan liittyviin rikoksiin. Määritelmä vastaa terrorismin rahoitusta koskevan direktiivin 2015/849/EU määritelmää, joka kattaa kaikkien puitepäätöksen 2002/475/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna puitepäätöksellä 2008/919/YOS, 1–4 artiklassa tarkoitettujen rikosten rahoittamisen. Varojen käsite on määritelty direktiivin 2 artiklassa.

Lisäksi säännökseen sisällytetään terrorismitarkoituksessa ulkomaille matkustamisen rahoitus (joka ei sisällynyt puitepäätökseen 2002/475/YOS), millä pannaan täytäntöön lisäpöytäkirjan 5 artikla sekä FATF:n suositus nro 5 (koska asiasta annettiin tarkennus suositusta nro 5 koskevan tulkintaohjeen hiljattain hyväksytyssä muutoksessa). Direktiivin 15 artiklan mukaan ei ole välttämätöntä, että terrorismirikos tosiasiaa tehdään, eikä ole välttämätöntä todeta rahoituksen yhteyttä tiettyyn terrorismirikokseen tai terroritoimintaan liittyviin rikoksiin. Direktiivin 11 artiklalla yhdessä 15 artiklan kanssa pannaan täytäntöön edellä mainittu FATF:n suositus, jossa edellytetään, että terrorismin rahoitus on säädetty rangaistavaksi siinäkin tapauksessa, että sillä ei ole yhteyttä tiettyyn terroritekoon tai -tekoihin.

Varat voivat olla peräisin yhdestä lähteestä, esimerkiksi lainana tai lahjana, jonka luonnollinen tai oikeushenkilö antaa matkustajalle, tai eri lähteistä jonkinlaisena keräyksenä, jonka järjestää yksi tai useampi luonnollinen tai oikeushenkilö.

12–14 artikla: Ryöstö, kiristys ja petos terrorismirikosten tekemiseksi – Nämä ovat direktiivin viimeiset terroritoimintaan liittyvät rikokset (12–14 artikla koskevat ryöstöä, kiristystä ja petosta jonkin 3 artiklassa tai 4 artiklan b alakohdassa tarkoitetun rikoksen tekemiseksi). Nämä rikokset sisältyivät jo puitepäätöksen 2002/475/YOS 3 artiklaan. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että näiden rikosten valmistelu tiettyjen terrorismirikosten tekemistä varten säädetään rangaistavaksi terrorismiin liittyvänä

toimintana riippumatta siitä, tehdäänkö varsinaista terrorismirikosta (esimerkiksi räjähteiden ryöstäminen mahdollisen terroriteon tekemistä varten, vaikka suunniteltua terrori-iskua ei toteuteta).

IV osasto: Terrorismirikoksia, terroristiryhmään liittyviä rikoksia ja terroritoimintaan liittyviä rikoksia koskevat yleiset säännökset

15 artikla: Suhde terrorismirikoksiin – Tässä horisontaalisesti sovellettavassa säännöksessä täsmennetään, että minkään terroristiryhmään tai terroritoimintaan liittyvän rikoksen yhteydessä (mukaan lukien 16 artiklassa määritellyt rikokset) ei edellytetä, että terrorismirikos tosiasiallisesti tehdään, kuten säädettiin jo puitepäättöksen 2002/475/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna puitepäättöksellä 2008/919/YOS, 3 artiklan 3 kohdassa. Esimerkiksi terroristiryhmän toimintaan osallistumisen katsominen rangaistavaksi ei edellytä, että terroritekoja on jo tehty tai niitä tehdään. Ei myöskään ole tarpeen todeta yhteyttä tiettyyn terrorismirikokseen tai 9–11 artiklassa tarkoitettujen rikosten osalta tiettyihin terroritoimintaan liittyviin rikoksiin. Esimerkiksi terroristien värväyksen katsomiseksi rangaistavaksi ei ole välttämätöntä, että kyseistä henkilöä taivutetaan tekemään tietty terrorismirikos tai että terroristikoulutusta antava henkilö opettaa henkilölle tietyn terrorismirikoksen tekoa. Samalla tavalla terrorismin rahoituksen katsomiseksi rangaistavaksi riittää, että on olemassa tietoa varojen käytöstä terroritoiminnan edistämiseen yleisesti ilman, että rahoituksen olisi liityttävä esimerkiksi tiettyyn jo suunniteltuun matkaan ulkomaille.

16 artikla: Avunanto, yllytys ja yritys – Tätä säännöstä sovelletaan kaikkiin edellä mainittuihin rikoksiin, ja siinä edellytetään, että jäsenvaltiot säätävät rangaistaviksi myös avunannon ja yllytyksen moniin edellä mainituista rikoksista sekä niitä koskevat rikosyhtymiset.

Avunanto ja yllytys terrorismirikokseen voi tarkoittaa monenlaista toimintaa taloudellisten resurssien antamisesta terrori-iskun toteuttamista varten tukipalveluihin tai materiaaliseen apuun, kuten kuljetuksen (kulkuneuvon), aseiden, räjähteiden tai oleskelupaikan tarjoamiseen.

Sen lisäksi, mitä tällä hetkellä säädetään puitepäättöksen 2002/475/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna puitepäättöksellä 2008/919/YOS, 4 artiklassa, ehdotetaan rangaistavaksi myös yllytys ja avunanto koulutuksen vastaanottamiseen. Vaikka tätä ei vaadita lisäpöytäkirjassa, tällaisen toiminnan säätäminen rangaistavaksi on johdonmukaista sen kanssa, että yllyttäminen ja avunanto muuhun valmistelevaan toimintaan on säädetty rangaistavaksi. Henkilön auttaminen saamaan koulutusta (esimerkiksi kääntämällä terroristista sisältöä vieraalle kielelle tietoisena tekstin sisällöstä sekä ohjeiden käyttötarkoituksesta) ei ole vähemmän tuomittavaa kuin samanlaisen tuen (käännös) tarjoaminen koulutusta antavalle henkilölle.

Ehdotetaan, että rangaistavuus laajennetaan koskemaan yllyttämistä kaikkiin rikoksiin. Yllyttäjä on usein nimittäin kantava voima suoranaisten rikoksentekijöiden toteuttamien tekojen taustalla. Sen lisäksi mikä oli säädetty rangaistavaksi jo puitepäättöksen 2002/475/YOS nojalla, tämän ehdotuksen mukaan rangaistavaksi säädetään yllyttäminen III osastossa tarkoitettuihin terroritoimintaan liittyviin rikoksiin. Esimerkiksi henkilöön, joka yllyttää toista henkilöä aktiivisesti värväämään muita tai matkustamaan ulkomaille terrorismitarkoituksessa, voitaisiin soveltaa 16 artiklaa.

Verrattuna puitepäätökseen 2002/475/YOS jäsenvaltioille syntyy lisäpöytäkirjan 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti uusi velvoite säätää rangaistavaksi yritys matkustaa ulkomaille terrorismitarkoituksessa. Toinen uusi velvoite koskee terrorismin rahoittamisen yrityksen sekä siihen avunannon ja yllyttämisen säätämistä rangaistavaksi FATF:n suosituksen nro 5 ja direktiivissä 2015/48/EU olevan terrorismin rahoituksen määritelmän mukaisesti. Lisäksi ehdotetaan, että rangaistavaksi säädetään yritys tarjota koulutusta ja värvätä terroristeja. Tässä otetaan huomioon terrorismin ennaltaehkäisyä koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen 9 artiklan 2 kohdan vaatimukset sekä useimpien jäsenvaltioiden tilanne, sillä kuten vuoden 2014 täytäntöönpanokertomuksesta ilmenee, monet niistä ovat jo säätäneet tällaiset yritykset rangaistaviksi.

17 artikla: Luonnollisille henkilöille määrättävät seuraamukset – Tätä säännöstä, joka jo sisältyi puitepäätöksen 2002/475/YOS 5 artiklaan, sovelletaan kaikkiin rikoksiin. Sen mukaan jäsenvaltioiden on sovellettava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia rikosoikeudellisia seuraamuksia, joista voi seurata rikosentekijän luovuttaminen. Toisessa kohdassa korostetaan, että terrorismirikoksesta olisi langetettava ankarampi seuraamus kuin kansallisessa lainsäädännössä säädetään samasta rikoksesta, joka on tehty ilman terroritarkoitusta. Joidenkin rikosten osalta on määritetty vähimmäistaso sovellettavalle enimmäisrangaistukselle.

Tämä säännös ehdotetaan säilytettävän ennallaan. Terrorismin ennaltaehkäisyä koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen 11 artikla, jota lisäpöytäkirjan 9 artiklan mukaisesti sovelletaan tähän asiaan, ei edellytä mitään muutoksia.

18 artikla: Lieventävät asianhaarat – Tämä säännös sisältyi jo puitepäätöksen 2002/475/YOS 6 artiklaan ("Erityiset olosuhteet") päätöslauselman johdosta, jonka neuvosto antoi 20. joulukuuta 1996 henkilöistä, jotka tekevät yhteistyötä oikeusviranomaisten kanssa kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa. Siinä sallitaan jäsenvaltioiden ottaa huomioon tietyt lieventävät asianhaarat, jotka voivat alentaa terroristeille määrättäviä rangaistuksia. Säännökseen asiasisältö ehdotetaan säilytettävän ennallaan.

19 artikla: Oikeushenkilöiden vastuu – Tätä säännöstä sovelletaan kaikkiin edellä mainittuihin rikoksiin ja siinä edellytetään, että jäsenvaltiot varmistavat oikeushenkilöiden vastuun, ilman että tällainen vastuu olisi vaihtoehtoinen luonnollisten henkilöiden vastuulle. Säännös on terrorismin ennaltaehkäisyä koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen 10 artiklan mukainen, jota lisäpöytäkirjan 9 artiklan mukaisesti sovelletaan tähän asiaan.

Tämä säännös on otettu neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS 7 artiklasta noudattaen muissa EU:n säädöksissä esiintyvää vakiomuotoilua. Sillä velvoitetaan jäsenvaltiot varmistamaan, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen 1–4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, kun rikoksen on sen hyväksi tehnyt henkilö, jolla on tietty johtava asema oikeushenkilössä. Oikeushenkilön vastuun ei edellytetä tarkoittavan pelkästään rikosoikeudellista vastuuta.

20 artikla: Oikeushenkilöille määrättävät vähimmäisseuraamukset – Tätä säännöstä, joka sisältyi jo puitepäätöksen 2002/475/YOS 8 artiklaan, sovelletaan oikeushenkilöille määrättäviin seuraamuksiin. Tämä säännös ehdotetaan säilytettävän ennallaan. Terrorismin ennaltaehkäisyä koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen 10 artikla, jota lisäpöytäkirjan 9 artiklan mukaisesti sovelletaan tähän asiaan, ei edellytä mitään muutoksia.

21 artikla: Tuomiovalta ja syytteenpano – Tässä säännöksessä, joka sisältyi jo puitepäättöksen 2002/475/YOS 9 artiklaan ja jota sovelletaan kaikkiin edellä mainittuihin rikoksiin, edellytetään, että oikeusviranomaisilla on toimivalta, jonka avulla ne voivat käynnistää tutkimuksia, ajaa syytetoimia ja antaa tuomion direktiivissä määritellyistä rikoksista.

Lähtökohtana on puitepäättöksen 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan alueperiaate, jonka mukaan jäsenvaltion on ulotettava tuomiovaltansa terrorismirikoksiin, jotka on tehty kokonaan tai osittain sen alueella. Puitepäättöksen 9 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 4 kohdan voidaan katsoa olevan tämän periaatteen laajennuksia. Lisäksi jäsenvaltioiden on käytettävä ekstraterritoriaalista tuomiovaltaa 1–4 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, kun rikosentekijä on sen kansalainen tai asukas tai rikos on tehty sellaisen oikeushenkilön hyväksi, joka on sijoittautunut sen alueelle, tai sen laitoksia tai kansalaisia taikka kyseisessä jäsenvaltiossa sijaitsevaa, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen mukaisesti perustettua Euroopan unionin toimielintä tai elintä vastaan. Puitepäättöksen 9 artiklan 3 kohdassa säädetään tuomiovallan käytöstä ”*aut dedere aut iudicare*”-periaatteen mukaisesti, jonka mukaan jäsenvaltioiden on voitava asettaa epäilty syytteeeseen terrorismirikoksista silloin, kun jäsenvaltio kieltäytyy luovuttamasta epäiltyä tai tuomittua. Laajennettua tuomiovaltaa koskevien sääntöjen käyttöönotto edellytti sellaisten kriteerien vahvistamista, joilla voidaan ratkaista jäsenvaltioiden välille mahdollisesti syntyvät tuomiovallan päällekkäisyydet. Puitepäättöksen 9 artiklan 2 kohdassa luetellaan tekijät, jotka on otettava esitetyssä järjestyksessä huomioon tässä yhteydessä.

Erona puitepäättöksen 2002/475/YOS säännöksiin tuomiovalta ehdotetaan määritettävän ehdotetun direktiivin 7 artiklassa määriteltyä terroristien kouluttamisen rikosta varten. Tämä erityissäännös on tarpeen, jotta voidaan varmistaa, että rikoksesta voidaan asettaa tosiasiallisesti syytteeeseen sellaiset (tyypillisesti) EU:n ulkopuolisten maiden kansalaiset, jotka tarjoavat koulutusta terrorismitarkoituksiin. Ilman tätä erityissäännöstä uudesta terroristikoulutuksen vastaanottamista koskevasta rikoksesta voitaisiin (ehdotetun direktiivin 21 artiklan 1 kohdan a tai c alakohdan nojalla) asettaa syytteeeseen koulutuksen saaja (joka on tyypillisesti EU:n kansalainen/asukas) mutta ei kouluttajaa (joka on tyypillisesti muun kuin EU-maan kansalainen/asukas). Tämä muodostaisi perusteettoman porsaanreiän. Tämän vuoksi näyttää olevan välttämätöntä ulottaa tuomiovalta rikoksiin, joihin ovat syyllistyneet terrorismiin liittyvän koulutuksen antajat kansalaisuudesta riippumatta, koska tällaisella toiminnalla on mahdollisia vaikutuksia unionin alueella ja koska terrorismiin liittyvän koulutuksen antamisen ja vastaanottamisen välillä on kiinteä aineellinen yhteys.

V osasto: Terrorismin uhrien suojelua, tukemista ja oikeuksia koskevat säännökset

Kuten direktiiviehdotuksen johdanto-osan 16 kappaleessa täsmennetään, tässä osastossa säädettyjä toimenpiteitä sovelletaan ”terrorismin uhreihin” uhrien oikeuksia koskevan direktiivin määritelmän mukaisesti. Lisäarvo tämän määritelmän sisällyttämisestä direktiiviin syntyy siitä, että sillä muistutetaan terrorismirikoksen johdosta kuolleiden uhrien omaisista ja selvennetään heidän asemaansa. Koska terrorismirikokset aiheuttavat usein kuolonuhreja, on tärkeää selvittää, että tällaisten rikosten välittömien kuolonuhrien omaiset, joille aiheutuu vahinkoa kyseisen henkilön kuolemasta, rinnastetaan välittömiin uhreihin ja voivat nauttia samoja oikeuksia. Direktiiviehdotuksen mukaan terrorismin uhrin rajataan henkilöihin, joille on aiheutunut haittaa suoraan direktiivin 3 artiklassa luetelluista terrorismirikoksista. Terrorismin uhrin määritelmän ei tulisi kattaa muita tämän direktiivin soveltamisalaan

kuuluvia rikoksia, etenkin terroristiryhmään tai terroritoimintaan liittyviä rikoksia, koska ne ovat luonteeltaan pikemminkin valmistelevia eivätkä johda välittömiin uhreihin.

22 artikla: Terrorismin uhrien suojelu ja auttaminen

Ensimmäinen kohta sisältyi jo puitepäättöksen 2002/475/YOS 10 artiklan 1 kohtaan. Se velvoittaa jäsenvaltiot huolehtimaan siitä, että direktiivissä tarkoitettujen rikosten tutkinta tai niistä syytteesenpano ei edellytä rikoksen uhrin ilmoitusta tai syytettä ainakaan silloin, jos rikos on tehty kyseisen jäsenvaltion alueella.

Euroopan unionin lähestymistavassa terrorismiin on kiinnitetty erityistä huomiota sen uhrien suojelemiseen ja auttamiseen. Heidän erityistarpeidensa vuoksi ehdotetaan, että 2 kohdassa selvennetään, mitä toimenpiteitä jäsenvaltioiden olisi näihin tarpeisiin vastaamiseksi toteutettava, tarkentamalla tällä hetkellä puitepäättöksen 2002/475/YOS 10 artiklan 2 kohdassa säädettyä jäsenvaltioiden velvoitetta toteuttaa tarvittaessa kaikki mahdolliset toimenpiteet asianmukaisen avun takaamiseksi.

Uhrien oikeuksia koskevaa direktiiviä sovelletaan kaikkiin rikosten uhreihin luokittelematta uhreja millään tavalla. Uhrien oikeuksia koskevassa direktiivissä kuitenkin todetaan, että tietyillä uhreilla on erityisiä suojelutarpeita, joita olisi arvioitava yksilöllisesti, ja että erityistä huomiota on kiinnitettävä sellaisiin uhreihin, joille on aiheutunut huomattavaa vahinkoa muun muassa rikoksen vakavuuden vuoksi. Terrorismin uhrit olisi otettava tässä yhteydessä asianmukaisesti huomioon.

Uhrien oikeuksia koskevassa direktiivissä ei määritellä tarkemmin, miten otetaan huomioon terrorismin uhrien erityistarpeet. Terrorismin uhrit tarvitsevat erityisesti asianmukaista tukea ja apua. Sen vuoksi on ratkaisevan tärkeää, että terrorismin uhreille tarjotaan hyvin organisoitua ja ammattimaista kriisiapua välittömästi terrori-iskun jälkeen ja niin kauan kuin tarpeellista. Eloön jääneet terrorismin uhrit kuvaavat tällaista välitöntä apua usein ”pelastukseen”. Lisäksi koska terrorismin uhrit todennäköisesti kärsivät traumaperäisestä stressireaktiosta ja muista traumaattisista oireista, on olennaisen tärkeää tarjota heille psykososiaalista tukea niin kauan kuin on tarpeen kussakin tapauksessa. Ehdotetussa säännöksessä säädetään tällaisista pätevistä tukipalveluista.

Tiedonsaanti on sekin tärkeä elementti terrori-iskun jälkeisessä tilanteessa, jolloin tiedotusvälineet raportoivat hyvin aktiivisesti mutta rikostutkinnan luottamuksellisuutta on kunnioitettava. Uhrit ovat usein hämmentyneitä ristiriitaisista ja puutteellisista tiedoista. Tämän vuoksi ehdotetussa säännöksessä edellytetään myös, että uhreille annetaan tietoa heidän oikeuksistaan ja saatavilla olevista avusta ja tuesta ja että uhreista annetaan tietoa.

Ehdotettujen säännösten tarkoituksena ei ole muuttaa voimassa olevia uhrien oikeuksia koskevia EU:n säännöksiä, vaan täsmentää niitä tavalla, joka parhaiten vastaa terrorismin uhrien erityistarpeita.

23 artikla: Toisessa jäsenvaltiossa asuvien terrorismin uhrien oikeudet – Terrori-iskut kohdistuvat suuriin ihmisryhmiin, ja osa uhreista on usein peräisin muusta kuin iskun kohteena olevasta maasta tai asuu muussa maassa. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että niiden toimivaltaiset viranomaiset voivat toteuttaa asianmukaisia

toimenpiteitä tällaisten uhrien kohtaamien vaikeuksien minimoimiseksi. Tämä koskee erityisesti tiedon saantia uhrien oikeuksista ja käytettävissä olevista korvausjärjestelmistä. Lisäksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että terrorismin uhrien saatavilla on pitkän aikavälin emotionaalista ja psykologista tukea ja apua siellä, missä he asuvat.

VI osasto: Loppusäännökset

24 artikla: Terrorismin torjumisesta tehdyn puitepäätöksen 2002/475/YOS korvaaminen – Tällä säännöksellä säädetään, että direktiivi korvaa puitepäätöksen 2002/475/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna puitepäätöksellä 2008/919/YOS.

25 artikla: Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä – Koska direktiivin soveltamisalaan kuuluvia uusia rikoksia koskevia säännöksiä on tarpeen alkaa soveltaa kiireesti, direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä lyhyessä ajassa. Direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä on asetettu 12 kuukauden määräaika olettaen, että käsittely tapahtuu nopeasti.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI**terrorismin torjumisesta sekä terrorismin torjumisesta tehdyn neuvoston
puitepäätöksen 2002/475/YOS korvaamisesta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 83 artiklan 1 kohdan ja 82 artiklan 2 kohdan c alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unioni perustuu yleismaailmallisiin arvoihin, joita ovat ihmisarvo, vapaus, tasa-arvo ja yhteisvastuullisuus sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen. Unioni perustuu kaikille jäsenvaltioille yhteisiin demokratian ja oikeusvaltion periaatteisiin.
- (2) Terrorismi muodostaa yhden vakavimmista loukkauksista niitä yleismaailmallisia arvoja kohtaan, joita ovat ihmisarvo, vapaus, tasa-arvo ja yhteisvastuullisuus sekä ihmisoikeudet ja perusvapaudet, joiden varaan Euroopan unioni perustuu. Se on myös yksi vakavimmista hyökkäyksistä demokratiaa ja oikeusvaltiota kohtaan, jotka ovat jäsenvaltioiden yhteisiä periaatteita ja Euroopan unionin perusta.
- (3) Neuvoston puitepäätos 2002/475/YOS²¹ on terrorismin vastaisten rikosoikeudellisten toimien kulmakivi. Kaikille jäsenvaltioille yhteinen oikeudellinen kehys ja erityisesti terroritekojen yhdenmukaistetut määritelmät ovat edellytyksenä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten väliselle tiedonvaihdon ja yhteistyön neuvoston puitepäätöksen 2006/960/YOS²², neuvoston päätöksen 2008/615/YOS²³ ja neuvoston päätöksen 2005/671/YOS²⁴, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o

²¹ Neuvoston puitepäätos, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, terrorismin torjumisesta (EYVL L 164, 22.6.2002, s. 3).

²² Neuvoston puitepäätos 2006/960/YOS, tehty 18 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta (EUVL L 386, 29.12.2006, s. 89).

²³ Neuvoston päätös 2008/615/YOS, tehty 23 päivänä kesäkuuta 2008, rajatylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin ja rajatylittävän rikollisuuden torjumiseksi (EUVL L 210, 6.8.2008, s. 1).

²⁴ Neuvoston päätös 2005/671/YOS, tehty 20 päivänä syyskuuta 2005, terrorismirikoksia koskevasta tiedonvaihdosta ja yhteistyöstä (EUVL L 253, 29.9.2005, s. 22).

603/2013²⁵, neuvoston puitepäättöksen 2002/584/YOS²⁶ ja neuvoston puitepäättöksen 2002/465/YOS²⁷ mukaisesti.

- (4) Terrorismin uhka on kasvanut ja muuttunut nopeasti viime vuosina. Henkilöt, joita tarkoitetaan nimityksellä ”terrorismin osallistuvat vierastaistelijat”, matkustavat ulkomaille terrorismitarkoituksessa. Takaisin palaavat terrorismin osallistuvat vierastaistelijat aiheuttavat kasvaneen turvallisuusuhan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Terrorismin osallistuvat vierastaistelijat on yhdistetty useisiin viimeaikaisiin iskuihin tai salahankkeisiin, kuten Pariisissa 13 päivänä marraskuuta 2015 tapahtuneisiin iskuihin. Lisäksi Euroopan unionia ja sen jäsenvaltioita uhkaavat lisääntyvässä määrin Eurooppaan jäävät henkilöt, joita ovat innoittaneet ulkomailla olevat terroristiryhmät tai jotka ovat saaneet kyseisiltä ryhmiltä ohjeita.
- (5) Ottaen huomioon terroriuhan muuttumisen sekä kansainvälisen oikeuden mukaiset unionin ja jäsenvaltioiden velvoitteet, terrorismirikosten, myös terroristiryhmään ja terroritekoihin liittyvien rikosten, määritelmää olisi edelleen lähennettävä kaikissa jäsenvaltioissa siten, että määritelmä kattaa laajemmin terrorismin osallistuvien vierastaistelijoiden toiminnan ja terrorismin rahoituksen. Tällaisten tekojen olisi oltava rangaistavia myös siinä tapauksessa, että teot tapahtuvat internetissä, sosiaalinen media mukaan luettuna.
- (6) Terroritoimintaan liittyvät rikokset ovat erittäin vakavia ja ne olisi säädettävä rangaistaviksi, koska ne voivat johtaa terrorismirikosten tekemiseen ja ne mahdollistavat sen, että terroristit ja terroristiryhmät voivat ylläpitää ja kehittää rikollista toimintaansa.
- (7) Rikoksiin, jotka liittyvät julkiseen yllyttämiseen terrorismirikokseen, kuuluvat muun muassa terrorismin ihannointi ja puolustelu tai viestien tai kuvien levittäminen, myös terrorismin uhreista, keinona saada julkisuutta terroristien näkökannoille tai väestön pelottelemiseksi vakavasti, edellyttäen, että tällaiset toimet aiheuttavat vaaran terroritekojen toteuttamisesta.
- (8) Ottaen huomioon uhan vakavuuden ja tarpeen estää terrorismin osallistuvien vierastaistelijoiden lähdön, on tarpeen säätää rangaistavaksi matkustaminen ulkomaille terrorismitarkoituksessa, johon kuuluu terrorismirikosten tekemisen ja koulutuksen antamisen tai vastaanottamisen lisäksi myös osallistuminen terroristiryhmän toimintaan. Kaikki toimet kyseisen matkustamisen helpottamiseksi olisi myös säädettävä rangaistaviksi.

²⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 603/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi sekä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ja Europolin esittämistä, Eurodac-tietoihin lainvalvontatarkoituksessa tehtäviä vertailuja koskevista pyynnöistä sekä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1077/2011 muuttamisesta (EUVL L 180, 29.6.2013, s. 1).

²⁶ Neuvoston puitepäättös 2002/584/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä (EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1).

²⁷ Neuvoston puitepäättös 2002/465/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, yhteisistä tutkintaryhmistä (EYVL L 162, 20.6.2002, s. 1).

- (9) Terrorismiin liittyvän koulutuksen vastaanottaminen säädetään rangaistavaksi kuten kyseisen koulutuksen antaminenkin, ja tällä vastataan erityisesti uhkiin, joita aiheuttavat aktiivisesti terrorismirikoksiin valmistautuvat henkilöt, mukaan lukien viime kädessä yksin toimivat henkilöt.
- (10) Terrorismin rahoituksen olisi oltava jäsenvaltioissa rangaistavaa, mukaan lukien terroritekojen, terroristiryhmän sekä muiden terroritoimintaan liittyvien rikosten, kuten värväys, koulutus tai matkustaminen terrorismitarkoituksessa, rahoitus, jotta voidaan hankaloittaa terroritekojen tekemistä edistäviä tukirakenteita. Myös terrorismin rahoitukseen liittyvä avunanto, yllytys siihen tai sen yritys olisi säädettävä rangaistavaksi.
- (11) Lisäksi palvelujen, varojen ja tavaroiden tarjontaan tai liikkumiseen, mukaan lukien unioniin saapumiseen tai unionista poistumiseen liittyvät liiketoimet, osallistuvien tai siinä välittäjinä toimivien henkilöiden antama aineellinen tuki terrorismille olisi säädettävä rangaistavaksi jäsenvaltioissa avunantona ja yllytyksenä terrorismiin tai terrorismin rahoituksena, jos kyseiset toimet toteutetaan tietäen, että ne tai niiden tuotto on tarkoitettu käytettäväksi kokonaan tai osittain terrorismitarkoituksiin tai hyödyttämään terroristiryhmiä.
- (12) Yritys matkustaa ulkomaille terrorismitarkoituksessa olisi säädettävä rangaistavaksi kuten myös yritys antaa terrorismiin liittyvää koulutusta ja värvätä henkilöitä terroristiseen toimintaan.
- (13) Tahallisuuden on liityttävä kaikkiin tässä direktiivissä säädettyjen rikosten tunnusmerkkeihin. Teon tai laiminlyönnin tahallisuus voidaan todeta objektiivisten tosiseikkojen perusteella.
- (14) Lisäksi rikokset tehneille tai niistä vastuussa oleville luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille olisi vahvistettava rangaistukset, jotka ovat suhteessa tehtyjen rikosten vakavuuteen.
- (15) Olisi vahvistettava tuomiovaltaa koskevat säännöt sen varmistamiseksi, että terrorismirikos voi johtaa tehokkaisiin syytetoimiin. Erityisesti näyttää olevan tarpeen ulottaa tuomiovalta rikoksiin, joihin ovat syyllistyneet terrorismiin liittyvän koulutuksen antajat kansalaisuudesta riippumatta, koska tällaisella toiminnalla on mahdollisia vaikutuksia unionin alueella ja koska terrorismiin liittyvän koulutuksen antamisen ja vastaanottamisen välillä on kiinteä aineellinen yhteys.
- (16) Jäsenvaltion olisi hyväksyttävä suojele-, tuki- ja avustustoimenpiteitä, joilla vastataan terrorismin uhrien erityistarpeisiin sekä määritellään tarkemmin ja syvennetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2012/29/EU²⁸ jo sisältyviä oikeuksia. Direktiivin 2012/29/EU 1 artiklassa esitettyä määritelmää sovelletaan tämän direktiivin 3 artiklassa tarkoitettujen terrorismirikosten uhreihin. Jäsenvaltioiden toteuttamilla toimenpiteillä olisi varmistettava, että terrori-iskun sattuessa uhrit saavat emotionaalista ja psykologista tukea, psykologinen apu ja neuvonta mukaan lukien, sekä kaikkia asianmukaisia oikeudellisia, käytännöllisiä tai taloudellisia tietoja ja neuvoja.
- (17) Jäsenvaltioiden olisi tehtävä yhteistyötä keskenään sen varmistamiseksi, että kaikilla terrorismin uhreilla on mahdollisuus saada tietoja uhrien oikeuksista, saatavilla

²⁸

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäättöksen 2001/220/YOS korvaamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 37).

olevista tukipalveluista ja korvausjärjestelmistä. Lisäksi jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että terrorismin uhreilla on mahdollisuus saada asuinvaltiossaan pitkäaikaisia tukipalveluja silloinkin, jos terroriteko on tapahtunut toisessa jäsenvaltiossa.

- (18) Jäsenvaltiot eivät voi yksipuolisesti riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita, vaan ne voidaan Euroopan laajuisten yhdenmukaistettujen sääntöjen tarpeen vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (19) Tässä direktiivissä kunnioitetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa tunnustettuja periaatteita, kunnioitetaan perusoikeuksia ja -vapauksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet, myös sen II, III, V ja VI osastoon sisältyvät periaatteet, joihin kuuluvat muun muassa oikeus vapauteen ja turvallisuuteen, sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus, yhdistymisvapaus ja ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus, yleinen syrjintäkielto erityisesti rodun, ihonvärin, etnisen tai yhteiskunnallisen alkuperän, geneettisten ominaisuuksien, kielen, uskonnon tai vakaumuksen, poliittisten tai muiden mielipiteiden perusteella, oikeus yksityis- ja perhe-elämän kunnioitukseen ja oikeus henkilötietojen suojaan, laillisuusperiaate ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaate, joka kattaa myös rikosoikeudellista täsmällisyyttä, selkeyttä ja ennakoitavuutta koskevan vaatimuksen, syyttömyysolettama sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 21 artiklan 1 kohdassa ja direktiivissä 2004/38/EY säädetty vapaa liikkuvuus. Tämä direktiivi on pantava täytäntöön näiden oikeuksien ja periaatteiden mukaisesti.
- (20) Tämän direktiivin mukainen rikosvastuu olisi pantava täytäntöön oikeassa suhteessa rikoksen luonteeseen ja olosuhteisiin, ottaen huomioon direktiivin oikeutetut tavoitteet ja niiden tarpeellisuus demokraattisessa yhteiskunnassa, ja täytäntöönpanossa olisi suljettava pois kaikenlainen mielivalta tai syrjintä.
- (21) Direktiivillä olisi korvattava puitepäätos 2002/475/YOS²⁹ niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo.
- (22) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen.
- JA/TAI
- (23) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti eivät osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen, direktiivi ei sido näitä jäsenvaltioita eikä

²⁹

Sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston puitepäätöksellä 2008/919/YOS, tehty 28 päivänä marraskuuta 2008, puitepäätöksen 2002/475/YOS muuttamisesta (EUVL L 330, 9.12.2008, s. 21).

sitä sovelleta näihin jäsenvaltioihin, sanotun kuitenkin rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.

- (24) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Puitepäättös 2002/475/YOS sitoo edelleen Tanskaa, ja sitä sovelletaan Tanskaan,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I OSASTO: KOHDE JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Kohde

Tässä direktiivissä vahvistetaan vähimmäissäännöt, jotka koskevat terrorismirikosten, terroristiryhmään liittyvien rikosten ja terroritoimintaan liittyvien rikosten määritelmiä ja rangaistuksia, sekä erityistoimenpiteitä terrorismin uhrien suojelemiseksi ja auttamiseksi.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- a) 'varoilla' kaikenlaista aineellista tai aineetonta, irtainta tai kiinteää omaisuutta niiden hankintatavasta riippumatta, sekä kaikenlaisia oikeudellisia asiakirjoja ja välineitä, mukaan luettuina sähköiset tai digitaaliset asiakirjat ja välineet, jotka todistavat tällaiseen varallisuuteen liittyvän omistusoikeuden tai edun, mukaan luettuina mutta ei kuitenkaan yksinomaan pankkiluotot, matkasekit, pankkisekit, maksumääräykset, osakkeet, arvopaperit, joukkovelkakirjat, asetteet ja remburssit;
- b) 'oikeushenkilöllä' yhteisöä, jolla on oikeushenkilön asema sovellettavan lain nojalla, lukuun ottamatta valtioita tai julkisia elimiä niiden käyttäessä julkista valtaa sekä julkisoikeudellisia kansainvälisiä järjestöjä;
- c) 'terroristiryhmällä' rakenteeltaan jäsentynyttä, useamman kuin kahden henkilön ryhmää, joka on ollut olemassa jonkin aikaa ja joka toimii yhdessä terrorismirikosten tekemiseksi;
- d) ilmaisulla 'rakenteeltaan jäsentynyt ryhmä' yhteenliittymää, joka ei ole muodostunut sattumalta rikoksen tekemiseksi välittömästi ja jonka jäsenillä ei ole välttämättä muodollisesti määriteltyjä tehtäviä, jonka kokoonpano ei välttämättä pysy jatkuvasti samana tai jonka rakenne ei ole välttämättä pitkälle kehitetty.

II OSASTO:

TERRORISMIRIKOKSET JA TERRORISTIRYHMÄÄN LIITTYVÄT RIKOKSET

3 artikla

Terrorismirikokset

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että terrorismirikoksiksi määritellään 2 kohdassa tarkoitettut kansallisessa lainsäädännössä

rikoksiksi määritellyt tahalliset teot, jotka luonteensa tai asiayhteytensä vuoksi voivat aiheuttaa vakavaa haittaa jollekin maalle tai kansainväliselle järjestölle, silloin kun tekijä tekee ne tarkoituksenaan yksi tai useampi seuraavista:

- a) pelotella vakavasti väestöä;
- b) pakottaa aiheettomasti viranomaiset tai kansainvälinen järjestö johonkin tekoon tai pidättymään jostakin teosta;
- c) horjuttaa vakavasti jonkin maan tai kansainvälisen järjestön poliittisia, perustuslaillisia, taloudellisia tai yhteiskunnallisia perusrakenteita tai tuhota ne.

2. Tahalliset teot, joihin 1 kohdassa viitataan, ovat

- a) ihmishenkeen kohdistuvat hyökkäykset, jotka voivat aiheuttaa kuoleman;
- b) henkilön ruumiillista koskemattomuutta loukkaavat hyökkäykset;
- c) ihmisryöstö tai panttivangin ottaminen;
- d) sellaisten suurten tuhojen aiheuttaminen hallinnollisille tai julkisille laitoksille, liikennejärjestelmille, infrastruktuureille tietotekniset järjestelmät mukaan luettuina, mannerjalustalla sijaitsevalle kiinteälle lautalle, julkisille paikoille tai yksityiselle omaisuudelle, jotka voivat saattaa vaaraan ihmishenkiä tai aiheuttaa huomattavia taloudellisia menetyksiä;
- e) ilma-alusten ja alusten tai muiden joukkoliikenne- tai tavarankuljetusvälineiden haltuunotto;
- f) aseiden, räjähteiden, ydinaseiden sekä biologisten ja kemiallisten aseiden valmistus, hallussapito, hankinta, kuljetus, toimitus tai käyttö sekä biologisten ja kemiallisten aseiden osalta tutkimus ja kehittäminen;
- g) vaarallisten aineiden vapauttaminen taikka tulipalojen, tulvien tai räjähdysten aiheuttaminen siten, että ihmishenkiä saatetaan vaaraan;
- h) veden- tai sähkövoiman jakelun tai muun perusluonnonvaran toimittamisen häirintä tai keskeyttäminen siten, että ihmishenkiä saatetaan vaaraan;
- i) jonkin a–h alakohdassa mainitun teon tekemisellä uhkaaminen.

4 artikla

Terroristiryhmään liittyvät terrorismirikokset

Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraavista tahallisista teoista rangaistaan rikosoikeudellisesti:

- a) terroristiryhmän johtaminen;
- b) terroristiryhmän toimintaan osallistuminen mukaan lukien tietojen tai aineellisten välineiden antaminen sille tai sen toiminnan rahoittaminen jollakin tavalla tietoisena siitä, että osallistuminen edistää terroristiryhmän rikollista toimintaa.

III OSASTO: TERRORITOIMINTAAN LIITTYVÄT RIKOKSET

5 artikla

Julkinen yllytys terrorismirikokseen

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että viestien levittäminen yleisölle tai niiden muuten yleiseen tietoisuuteen saattaminen tarkoituksena yllyttää jonkin 3 artiklan 2 kohdan a–h alakohdassa luetellun rikoksen tekemiseen, jos kyseinen toiminta aiheuttaa yhden tai useamman terrorismirikoksen vaaran, riippumatta siitä, sisältääkö viesti tällaisten rikosten nimenomaista suosittamista, on rikosoikeudellisesti rangaistava teko, kun se on tehty tahallisesti.

6 artikla

Terroristien värväys

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että toisen henkilön taivuttaminen tekemään jonkin 3 artiklan 2 kohdan a–h alakohdassa tai 4 artiklassa luetellun rikoksen, on rikosoikeudellisesti rangaistava teko, kun se on tehty tahallisesti.

7 artikla

Terroristien kouluttaminen

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ohjeiden antaminen räjähteiden, ampuma-aseiden tai muiden aseiden taikka myrkyllisten tai haitallisten aineiden valmistusta tai käyttöä tai muiden erityisten menetelmien tai tekniikan käyttöä varten tarkoituksena tehdä jokin 3 artiklan 2 kohdan a–h kohdassa lueteltu rikos tai edistää sen tekemistä tietoisena siitä, että opetettuja taitoja aiotaan käyttää kyseiseen tarkoitukseen, on rikosoikeudellisesti rangaistava teko, kun se on tehty tahallisesti.

8 artikla

Terrorismiin liittyvän koulutuksen vastaanottaminen

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ohjeiden vastaanottaminen toiselta henkilöltä räjähteiden, ampuma-aseiden tai muiden aseiden taikka myrkyllisten tai haitallisten aineiden valmistusta tai käyttöä tai muiden erityisten menetelmien tai tekniikan käyttöä varten tarkoituksena tehdä jokin 3 artiklan 2 kohdan a–h kohdassa lueteltu rikos tai edistää sen tekemistä, on rikosoikeudellisesti rangaistava teko, kun se on tehty tahallisesti.

9 artikla

Matkustaminen ulkomaille terrorismitarkoituksessa

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että toiseen maahan matkustaminen tarkoituksena tehdä 3 artiklassa tarkoitettu terrorismirikos tai edistää sen tekemistä, osallistua 4 artiklassa tarkoitettun terroristiryhmän toimintaan tai antaa tai vastaanottaa 7 ja 8 artiklassa tarkoitettua terrorismiin liittyvää koulutusta, on rikosoikeudellisesti rangaistava teko, kun se on tehty tahallisesti.

10 artikla

Terrorismitarkoituksessa ulkomaille matkustamisen järjestäminen tai sen helpottaminen muulla tavoin

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kaikki 9 artiklassa tarkoitetulla tavalla terrorismitarkoituksessa ulkomaille matkustavan henkilön avustaminen matkanjärjestelyjen tai matkan helpottamisen osalta tietoisena siitä, että annettu apu on kyseistä tarkoitusta varten, on rikosoikeudellisesti rangaistava teko, kun se on tehty tahallisesti.

11 artikla

Terrorismin rahoitus

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että varojen antaminen tai kerääminen millä tahansa keinoin joko suoraan tai välillisesti siinä tarkoituksessa, että niitä on käytettävä, tai tietäen, että ne aiotaan käyttää kokonaan tai osittain yhden tai useamman 3–10, 12–14 ja 16 artiklassa tarkoitetun rikoksen tekemiseen, on rikosoikeudellisesti rangaistava teko, kun se on tehty tahallisesti.

12 artikla

Ryöstö terrorismirikoksen tekemiseksi

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ryöstö jonkin 3 artiklassa luetellun rikoksen tekemiseksi, on rikosoikeudellisesti rangaistava teko, kun se on tehty tahallisesti.

13 artikla

Kiristys terrorismirikoksen tekemiseksi

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kiristys jonkin 3 artiklassa luetellun rikoksen tekemiseksi, on rikosoikeudellisesti rangaistava teko, kun se on tehty tahallisesti.

14 artikla

Väärrien hallintoasiakirjojen laatiminen terrorismirikoksen tekemiseksi

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että väärrien hallintoasiakirjojen laatiminen jonkin 3 artiklan 2 kohdan a–h alakohdassa ja 4 artiklan b alakohdassa luetellun rikoksen tekemiseksi, on rikosoikeudellisesti rangaistava teko, kun se on tehty tahallisesti.

IV OSASTO: TERRORISMIRIKOKSIA, TERRORISTIRYHMÄÄN LIITTYVIÄ RIKOKSIA JA TERRORITOIMINTAAN LIITTYVIÄ RIKOKSIA KOSKEVAT YLEISET SÄÄNNÖKSET

15 artikla

Suhde terrorismirikoksiin

Jotta edellä 4 artiklassa ja III osastossa tarkoitettu rikos olisi rangaistava, ei ole välttämätöntä, että terrorismirikos tosiasiallisesti tehdään, tai että yhteys tiettyyn terrorismirikokseen tai 9–11 artiklan osalta tiettyihin terroritoimintaan liittyviin rikoksiin todetaan.

16 artikla
Avunanto, yllytys, yritys

3. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että avunanto 3–8 artiklassa ja 11–14 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin säädetään rangaistavaksi.
4. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yllytys 3–14 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin säädetään rangaistavaksi.
5. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3, 6, 7, 9 ja 11–14 artiklassa tarkoitettujen rikosten yritys säädetään rangaistavaksi, lukuun ottamatta 3 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitettua hallussapitoa ja 3 artiklan 2 kohdan i alakohdassa tarkoitettua rikosta.

17 artikla
Luonnollisille henkilöille määrättävät seuraamukset

6. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3–14 artiklassa ja 16 artiklassa tarkoitetuista rikoksista langetetaan tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rangaistusseuraamukset, joista voi seurata rikoksentekijän luovuttaminen.
7. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklassa tarkoitetuista terrorismirikoksista ja 16 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, sikäli kuin nämä liittyvät terrorismirikoksiin, voidaan langettaa vapausrangaistus, joka on ankarampi kuin vastaavista rikoksista, joihin ei liity 3 artiklassa edellytettyä erityistarkoitusta, kansallisessa lainsäädännössä säädetty rangaistus, paitsi siinä tapauksessa, että säädetty rangaistus on jo kansallisen lainsäädännön mukainen enimmäisrangaistus.
8. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista voidaan langettaa vapausrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään 15 vuotta 4 artiklan a alakohdassa tarkoitettujen rikosten osalta ja vähintään kahdeksan vuotta 4 artiklan b alakohdassa tarkoitettujen rikosten osalta. Jos 3 artiklan 2 kohdan i alakohdassa tarkoitettua terrorismirikoksen on tehnyt 4 artiklan a alakohdassa tarkoitettu terroristiryhmän johtaja, enimmäisrangaistuksen on oltava vähintään kahdeksan vuotta.

18 artikla
Lieventävät asianhaarat

Kukin jäsenvaltio voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 17 artiklassa tarkoitettuja rangaistuksia voidaan alentaa, jos rikoksen tekijä:

- a) sanoutuu irti terroritoiminnastaan; ja
- b) antaa hallinto- tai oikeusviranomaisille tietoja, joita nämä eivät olisi muutoin voineet saada ja joiden ansiosta nämä voivat:
 - 1) estää rikoksen vaikutukset tai lieventää niitä;
 - 2) tunnistaa tai tuoda oikeuden eteen muut rikoksentekijät;
 - 3) löytää todisteita; tai
 - 4) estää uusia 3–14 artiklassa ja 16 artiklassa tarkoitettuja rikoksia.

19 artikla
Oikeushenkilöiden vastuu

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilöt voidaan saattaa vastuuseen 3–14 artiklassa ja 16 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, kun rikoksen on oikeushenkilön hyväksi tehnyt joko yksin tai oikeushenkilön toimielimen jäsenenä toimien henkilö, jonka johtava asema oikeushenkilössä perustuu johonkin seuraavista:
 - a) valta edustaa oikeushenkilöä;
 - b) valtuudet tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta;
 - c) valtuudet harjoittaa valvontaa oikeushenkilössä.
2. Jäsenvaltioiden on lisäksi toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen, jos 1 kohdassa tarkoitettu henkilö on laiminlyönyt ohjaus- tai valvontatehtävänsä siten, että oikeushenkilön alaisuudessa toimiva henkilö on voinut tehdä 3–4 artiklassa ja 16 artiklassa tarkoitetun rikoksen oikeushenkilön lukuun.
3. Mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään oikeushenkilön vastuusta ei estä rikosoikeudellisia menettelyjä sellaisia luonnollisia henkilöitä vastaan, jotka syyllistyvät tai yllyttävät 3–14 artiklassa ja 16 artiklassa tarkoitettuun rikokseen tai avustavat siinä.

20 artikla
Oikeushenkilöihin kohdistuvat seuraamukset

Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 19 artiklan mukaisesti vastuussa olevaksi todetulle oikeushenkilölle langetetaan tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset, joihin kuuluvat rikosoikeudelliset tai muut sakot ja joihin voi kuulua myös muita seuraamuksia, erityisesti:

- a) oikeuden menettäminen julkisista varoista myönnettäviin etuuksiin tai tukiin;
- b) väliaikainen tai pysyvä kielto harjoittaa liiketoimintaa;
- c) tuomioistuimen valvontaan asettaminen;
- d) tuomioistuimen purkamismääräys;
- e) rikoksen tekemiseen käytettyjen laitosten sulkeminen väliaikaisesti tai pysyvästi.

21 artikla
Tuomiovalta ja syytteeseenpano

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet tuomiovaltansa ulottamiseksi 3–14 artiklassa ja 16 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, kun
 - a) rikos on tehty kokonaan tai osittain sen alueella;
 - b) rikos on tehty sen lipun alla purjehtivalla aluksella tai siinä rekisteröidyssä ilma-aluksessa;
 - c) rikoksen tekijä on sen kansalainen tai siellä asuva;
 - d) rikoksentekijä antaa 7 artiklassa tarkoitettua terrorismiin liittyvää koulutusta sen kansalaisille tai siellä asuville;

- e) rikos on tehty sen alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön lukuun;
- f) rikos on tehty sen instituutioita tai väestöä vastaan taikka kyseisessä jäsenvaltiossa sijaitsevaa Euroopan unionin toimielintä, elintä tai laitosta vastaan.

Kukin jäsenvaltio voi laajentaa tuomiovaltaansa, jos rikos on tehty jonkin jäsenvaltion alueella.

2. Jos rikos kuuluu useamman jäsenvaltion tuomiovaltaan, ja näistä mikä tahansa voi perustellusti ryhtyä syytetoimiin samojen tosiseikkojen perusteella, asianomaisten jäsenvaltioiden on toimittava yhteistyössä päättääkseen, minkä niistä on ryhdyttävä syytetoimiin rikoksentehtyjä vastaan, pyrkien keskittämään syytetoimet mahdollisuuksien mukaan yhteen jäsenvaltioon. Tätä varten jäsenvaltiot voivat pyytää Eurojustia helpottamaan oikeusviranomaisten ja näiden toiminnan koordinoimista. Seuraavat tekijät on otettava huomioon tässä esitetystä järjestyksessä:
 - a) tuomiovaltaa käyttää jäsenvaltio, jonka alueella teot on tehty,
 - b) tuomiovaltaa käyttää jäsenvaltio, jonka kansalainen tekijä on tai jossa hän asuu,
 - c) tuomiovaltaa käyttää jäsenvaltio, josta uhrit ovat peräisin,
 - d) tuomiovaltaa käyttää jäsenvaltio, jossa tekijä on tavoitettu.
3. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen tuomiovaltansa myös 3–14 artiklassa ja 16 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin kieltäytyessään luovuttamasta tällaisesta rikoksesta epäiltyä tai tuomittua henkilöä toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen valtioon.
4. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että sen tuomiovaltaan kuuluvat myös tapaukset, joissa 4 ja 16 artiklassa tarkoitettu rikos on tehty kokonaan tai osittain sen alueella riippumatta siitä, missä terroristiryhmä pääasiassa sijaitsee tai missä se harjoittaa rikollista toimintaansa.
5. Tämä artikla ei estä käyttämästä rikosoikeudellista tuomiovaltaa, joka perustuu jäsenvaltion kansalliseen lainsäädäntöön.

V OSASTO: TERRORISMIN UHRIEN SUOJELUA, TUKEMISTA JA OIKEUKSIA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

22 artikla

Terrorismin uhrien suojeleminen ja auttaminen

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten tutkinta tai niistä syytteesenpano ei edellytä terrorismin uhrin tai rikoksen kohteena olevan muun henkilön ilmoitusta tai syytettä ainakaan silloin, jos teot on tehty jäsenvaltion alueella.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytössä on terrorismin uhreille tarkoitettuja erityisiä avustus- ja tukipalveluja. Tällaisilla palveluilla on oltava tarvittavat valmiudet ja organisaatorakenne avun ja tuen tarjoamiseksi uhreille välittömästi terrori-iskun jälkeen ja niin kauan kuin tarpeellista kunkin uhrin erityistarpeiden mukaisesti. Palvelujen on oltava luottamuksellisia, maksuttomia ja helposti kaikkien terrorismin uhrien saatavilla. Palveluihin kuuluvat erityisesti

- a) emotionaalinen ja psykologinen tuki, kuten psykologinen apu ja neuvonta;
 - b) neuvonta ja tietojen antaminen asiaan liittyvistä oikeudellisista, käytännöllisistä tai taloudellisista asioista.
3. Tätä direktiiviä sovelletaan direktiivissä 2012/29/EU säädettyjen toimenpiteiden lisäksi ja niitä rajoittamatta.

23 artikla

Toisessa jäsenvaltiossa asuvien terrorismin uhrien oikeudet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden toimivaltaiset viranomaiset tekevät yhteistyötä keskenään, jotta varmistetaan, että terrorismin uhreilla, jotka asuvat muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa terrorismirikos tehtiin, on mahdollisuus saada tietoja. Tietoihin sisältyvät erityisesti tiedot uhrien oikeuksista, tarjolla olevista tukipalveluista ja käytettävissä olevista korvausjärjestelmistä.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikilla terrorismin uhreilla on mahdollisuus käyttää 22 artiklassa säädettyjä avustus- ja tukipalveluja sen jäsenvaltion alueella, jossa he asuvat, vaikka terroriteko olisi tapahtunut toisessa jäsenvaltiossa.

VI OSASTO: LOPPUSÄÄNNÖKSET

24 artikla

Terrorismin torjumisesta tehdyn puitepäättöksen 2002/475/YOS korvaaminen

Korvataan puitepäättös 2002/475/YOS niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, rajoittamatta kuitenkaan näiden jäsenvaltioiden velvollisuutta noudattaa päivämäärää, johon mennessä kyseinen puitepäättös on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, viittauksia puitepäättökseen 2002/475/YOS pidetään viittauksina tähän direktiiviin.

25 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan [12 kuukauden kuluessa sen antamisesta]. Niiden on toimitettava nämä säädökset kirjallisina komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

26 artikla

Raportointi

1. Komissio antaa [24 kuukauden kuluttua tämän direktiivin täytäntöönpanon määräajasta] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet tämän direktiivin noudattamiseksi.

2. Komissio antaa [48 kuukauden kuluttua tämän direktiivin täytäntöönpanon määräajasta] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan direktiivin vaikutuksia ja lisäarvoa terrorismin torjunnassa. Komissio ottaa huomioon jäsenvaltioiden neuvoston päätöksen 2005/671/YOS nojalla toimittamat tiedot.

27 artikla
Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

28 artikla
Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja